ЎзССР Давлат китоб палатаси
Инв. ......

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 14–15 (8. 4 44) ◆ 1994 йил 4 февраль, жума ◆Сотувда эркин нархда

ШВЕЙЦАРИЯДАГИ МУЛОҚОТЛАР

СУРАТДА: Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг Швейцария конфедерацияси Президенти Отто Штих билан учрашуви.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Швейцарияга сафари беш кун давом этди.

Сафарнинг биринчи куни Президентимиз мамлакат пойтахти Берн шаҳрида бўлиб, Швейцария конфедерацияси Президенти Отто Штих жаноблари билан учрашди. Маълумки, Отто Штих мамлакат молия министри эканида Ўзбекистонга келиб, бизнинг Президент билан ўзаро иқтисодий, маданий, сиёсий ҳамкорлик хусусида фикрлашган эди. Штих жаноблари ўз қароргоҳида юксак мартабали меҳмонни кутлар экан, мамлакатларимиз орасидаги ҳамкорлик кўламидан мамнунлигини изҳор этди.

«Сиз, Президент жаноблари, Давос форуми шарқ ва ғарб ўртасидаги кўприк, деб айтган эдингиз, — деб хотирлади Швейцария Президенти, — бугун сиз ана шу кўприкни мустаҳкамлаш учун катта хизматлар қилапсиз». Отто Штих Ўзбекистон танлаган иқтисодий тараққиёт йўли ҳақида ҳам ижобий фикр билдирди. Таниқли иқтисодчи, эркин бозор муносабатлари амалиётчиларидан бири бўлмиш Отто Штих лафзидан бу сўзларни эшитиш, гапнинг рости, ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Бу гаплар шунчаки лутф эмас, тагида яхшигина асоси бор. Чунки Ўзбекистон билан Швейцария ўртасидаги савдо-сотиқ бир йилча олдин 10 миллион долларга ҳам етмас эди, ўтган йили бу рақам 86 миллиондан ошди. Энг йирик Швейцария фирмаларидан 8 таси бугун бизнинг юртимизда ўз ваколатхоналарига эга. Айниқса, банк соҳасидаги ҳамкорлигимиз мақтовга сазовор. Ҳозир мустақил Ўзбекистон давлатининг бир неча юз миллион долларга тенг активлари энг ишончли Швейцария банкларида сақланмоқда. Сақланиш билан бирга соф фойда ҳам келтирмоқда. Ўзбекистон давлати бошлаган энг йирик лойиҳаларга нуфузли Швейцария банклари кредит бермоқда.

Отто Штих жаноблари собиқ СССР ўрнида ташкил топган давлатлар орасида Ўзбекистоннинг довруғи жуда тез ошиб бораётганини алоҳида таъкидлади. Европада Ўзбекистонни яхши билишади ва у билан ҳамкорлик қилиш имкониятларини ахтаришади.

Отто Штих жаноблари юртимизга сафарини жуда катта қувонч билан хотирлади: «Сизнинг ватанингизда мен замон дарёси қандай оқишини кўргандек бўлдим. Гўзал юртингиз одамлари ўз анъаналарини қай тарзда идрок этишларию, қай тарзда қадрлашларига қойил қолдим».

Ўша оқшом Швейцария конфедерацияси Президенти Ўзбекистон раҳбари шаънига зиёфат берди. Маросимда мамлакатнинг йирик сиёсатчилари, таниқли иқтисодчилар иштирок этдилар.

Эртаси куни Ўзбекистон Президенти жаҳон иқтисодий форуми ўтаётган Давос шаҳрига етиб келди. Бу ердаги учрашувлар Швейцария давлат маслаҳатчиси Жан Паскаль Делямура билан суҳбатдан бошланди.

Амалий зиёрат дастури жуда тиғиз бўлди. Айни дастур қай тарзда амалга оширилишига қараб, бир нарсага амин бўлдикки, илгари Президентимиз ўзи учрашган сиёсатчи ва иқтисодчиларга Ўзбекистоннинг геополитик ўрни, моддий ресурслари ва имкониятлари хусусида бафуржа ҳикоя қилиб, ундан кейингина муайян таклиф ёки режаларга ўтарди, эндиликда эса, батафсил ҳикояга ўрин қолмабди ҳисоб. Давлатимиз бошлиғи билан учрашган кишиларнинг деярли барчаси Ўзбекистон имкониятларидан яхши хабардор, энг муҳими, Ўзбекистонга қаттиқ ишонади ва ҳар қандай йирик лойиҳалар бўйича ҳам ҳамкорликка тайёр. Бизни беҳад хурсанд қилгани шуки, Президентимизнинг тадбиркорликни ривожлантириш ва хусусий мулк ҳимоясини кучайтириш ҳақидаги шу йил 21 январь фармонининг довруғи юртбошимизнинг ўзидан олдинроқ йироқ Швейцарияга етиб улгурган экан.

Давос форуми гарчи иқтисодий мавзуда бўлса-да, бу ерга жуда кўплаб сиёсатчилар ҳам келишади. Президентимиз бу ерда Туркия Президенти Сулаймон Демирэл, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Туркманистон Президенти Сапармурод Туркманбоши, Покистон Бош вазири Беназир Бхутто, Россия Бош вазири Виктор Черномирдин, Исроил ташқи ишлар вазири Шимон Перес билан суҳбатлашди.

Шунингдек, Давос форуми доирасида Ислом Каримов дунёнинг энг йирик банклари ва фирмалари бошлиқларини ҳам ўз қароргоҳида қабул қилди. Улар орасида Юнион банк оф свитзерленд (ЮБС) бошқаруви раиси Николас Сенн, унинг муовини Карл Яньола, Европа тараққиёт ва тикланиш банки бошлиғи Жак деЛарозьер ва унинг муовини Рональд Майкел Фриман, Европадаги бир қанча йирик компаниялар соҳиби Клаус Якобс, Швейцария телевидениесининг бизнес, савдо ва банк соҳалари бўйича директори Отто Хонеггер, машҳур «Креди свисс» банки раиси Райнер Гут ва бошқалар бор эди. Президент қабулига келган барча бизнесмен ва банкирларни санашнинг ўзи қийин. Учрашув истагини билдириб, раҳбаримизнинг вақти зиқлигидан у билан учраша олмаган кишилар ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Бундай кишиларга қарата Президентимиз катта матбуот конференциясида: «Ўзбекистонга келинглар, биз ҳаммангиз билан ҳалол ва тенг ҳамкорлик қилишга тайёрмиз», деди. Унинг таклифи ерда қолмаслигига ишончимиз комил.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Вьетнам Социалистик Республикаси ташқи ишлар вазири Нгуен Мань Камни қабул қилди.

Мамлакатимиз Президенти Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотлар, Вьетнам билан ўзаро муносабатлар хусусида сўзлади. Вьетнамнинг очиқ эшиклар сиёсати, мамлакатда бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнларининг кечиши ва сўнгги йилларда бу борада эришилган муваффақиятлар Ўзбекистонда диққат билан кузатиб борилаётганини таъкидлади.

— Ташрифингиз чоғида имзоланган ҳужжатлар ўз тараққиёт йўлига эга икки мустақил давлат ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлайди, — деди Ислом Каримов меҳмонга. — Келгусида Вьетнам билан иқтисодий алоқаларни ривожлантириб, сармояларни ўзаро рағбатлантириш борасида ҳам ҳужжатлар қабул қилиш, қўшма банклар очиш истагидамиз.

Вьетнам ташқи ишлар вазири республикамиз раҳбарига ўз мамлакати Президентининг саломи ва эҳтиромини етказар экан, Ўзбекистонда амалга оширилаётган ишлар кўлами қисқа фурсатда самара беришига умид билдирди. Нгуен Мань Кам Вьетнамдаги уруш йилларида, ундан кейинги тикланиш даврида ўзбек халқи кўрсатган кўмак ва меҳр учун ўз ҳукумати ҳамда халқи номидан миннатдорлик изҳор этди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов ҳамда Вьетнам Социалистик Республикасининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нгуен Ван Дак қатнашди.

(ЎзА).

ВАЗИРЛИКДА УЧРАШУВ

Мамлакатимизга расмий ташриф билан келган Вьетнам ташқи ишлар вазири Нгуен Мань Кам 2 февраль куни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов билан учрашди. Учрашувда икки мамлакат ўртасида муносабатларни янада кенгайтириш ҳақида гап борди.

— Бунинг учун барча имкониятлар бор, — деди С. Саидқосимов. — Фақат ўзаро маслаҳат асосида қилинажак ишларни режалаштириб олиш керак, холос. Қадимдан мавжуд бўлган икки томонлама алоқалар бу борада катта аҳамият касб этади, деб ўйлайман.

Суҳбат сўнгида Ўзбекистон ва Вьетнам ташқи ишлар вазирликлари ўртасида ўзаро маслаҳат тўғрисида ҳужжат имзоланди.

Учрашувда Вьетнам Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нгуен Ван Дак ҳам иштирок этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ
Ф. Ғ. ТЕШАБОЕВГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ДИПЛОМАТЛИК ДАРАЖАСИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Фотиҳ Ғуломович Тешабоевга Ўзбекистон Республикасининг фавқулодда ва мухтор элчиси дипломатлик даражаси берилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 2 февраль.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ
Ф. Ғ. ТЕШАБОЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Фотиҳ Ғуломович Тешабоев Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 2 февраль.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Кеча Тошкентда Ўзбекистон билан Вьетнам ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди. Бу ҳужжатни икки мамлакат ташқи ишлар вазирлари — Нгуен Мань Кам ва Саидмухтор Саидқосимов имзоладилар.

● Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси раёсатининг кенгайтирилган мажлисида қишлоқда бозор муносабатларини ривожлантиришни чуқурлаштириш ҳамда пахтадан эртаки мўл ҳосил етиштириш билан боғлиқ илмий муаммолар муҳокама этилди.

● 1 февраль куни Ўзбекистоннинг Россиядаги элчихонасида Ўзбекистон ва Замбия Республикалари ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш ҳақидаги аҳднома имзоланди. Бу ҳужжатни республика ҳукумати топшириғига мувофиқ Ўзбекистоннинг Россиядаги фавқулодда ва мухтор элчиси Юсуф Абдуллаев, Замбия ҳукумати томонидан шу давлатнинг Россиядаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нчимунья Жон Сикаулу имзоладилар.

● Ўзбекистон Марказий Осиё давлатлари ўртасида биринчи бўлиб Автомобиль транспорти халқаро уюшмасининг аъзоси бўлди. Республикамиз бу нуфузли халқаро ташкилотга унинг Женевада бўлиб ўтган конгрессида қабул қилинди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Тбилисида Россия билан Грузия раҳбарлари ҳар икки мамлакат ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзоладилар. Аҳдлашувга кўра Россия Грузияга 20 миллиард рубль қарз берадиган бўлди. Россия Президенти Борис Ельциннинг Грузияга бир кунлик ташрифи давомида савдо-иқтисодий, ҳарбий, илмий-техникавий, маданий алоқаларга оид қатор ҳукуматлараро битимлар ҳам имзоланди.

● Бугун Қрим Президенти этиб сайланган Юрий Мешковнинг лавозимини эгаллашига бағишланган тантаналар бўлиб ўтади. Шунингдек бугун унинг Украина Президенти Леонид Кравчук билан учрашуви ҳам режаланган.

● Озарбайжон Президенти Гейдар Алиев 8 февраль куни расмий ташриф билан Туркияга йўл олмоқда. Бу ерда ҳар икки давлат ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш юзасидан қатор ҳужжатлар имзоланиши мўлжалланмоқда.

● Ленинград вилоятида биронта халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари қолмади. Улар ўрнига вилоятда ҳокимиятни маъмурият раҳбарлари амалга оширадиган 219 та волость ташкил этилди.

● Космонавт Валерий Рюминнинг рафиқаси, «Энергия» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг 36 ёшли мутахассиси Елена Кондакова Валентина Терешкова ва Елена Савицкаядан сўнг Россиядаги учинчи космонавт аёл бўлади. У шу йил октябрь ойида космосга парвоз қилиши ва 157 кеча-кундуз мобайнида «Мир» орбитал станциясида борт муҳандиси вазифасини бажариши мўлжалланмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, бу станцияда у билан биргаликда испаниялик космонавт Педро Дуке ва Германия вакили Ульф Мербольд ҳам «Мир» станциясида тадқиқот ишларини олиб борадилар.

● Портлаш натижасида кеча Грузия мудофаа вазирининг ўринбосари Николай Кекелидзе Тбилиси эски шаҳар қисмидаги ўз квартирасида ҳалок бўлди.

ХОРИЖДА

● Вашингтонда араб—исроил музокараларининг 12-босқичи ниҳоясига етди. Унда Сурия билан Исроил ўртасида Жўлан тепаликлари хусусида бир фикрга келинмади. Бу музокаралар яна давом эттирилиши режаланган.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Бутрос Ғолий халқаро ҳамжамият Боснияда ҳарбий-ҳаво кучларидан миллатлараро можаро давом этаётган бу жойга фақат инсонпарварлик ёрдамини етказиш мақсадида фойдаланилади, деб баёнот берди. Куни кеча 12 та АҚШ ва 3 та Германия ҳарбий самолёти Боснияниг шарқий қисмига 115 тонна озиқ-овқат, дори-дармон ва иссиқ кийим-кечак ташлаб Франкфуртдаги Америка ҳарбий аэродромга талафотсиз қайтиб келдилар.

● АҚШ Президенти Билл Клинтон Вьетнам билан савдо-сотиқни ман этиш тўғрисидаги узоқ йиллар кучда бўлган қонунни бекор қилди.

● Албания НАТО томонидан таклиф этилган «Тинчлик манфаатлари учун шериклик» дастурига қўшилишга рози эканлигини билдирди. Бу дастурга кўра Ғарбий ва Шарқий Европа барча мамлакатлари ўртасида ўзаро ҳамкорликни чуқурлаштириш кўзда тутилган.

● Кеча Россия космонавти Сергей Крикалёв АҚШнинг «Шаттл» кемасида беш нафар америкалик ҳамкасби билан космосга парвоз қилди. Бу экипаж таркибида муҳандислик механикаси бўйича фан доктори, 1987 йилда эри Марк Дейвис билан космосга парвоз қилган 38 ёшли Жун Дейвис ҳам бор.

● Эрон маҳаллий радиоси берган хабарга кўра, 1 февраль куни муҳолифатчи кучлар мамлакат Президенти Али Акбар Ҳошимий Рафсанжонийга суиқасд уюштиришга уриниб кўрганлар. Ҳошимий Рафсанжоний Оятулло Ҳомейний ёдгорлиги очилишига бағишланган тантаналарда иштирок этаётган пайтда унга ўқ узилган. Суиқасдчига халақит берилганлиги сабабли у аниқ нишонга ололмаган ва ҳибсга олинган.

МУШТАРИЙЛАР ДИҚҚАТИГА!

Келгуси ҳафтадан бошлаб «Тошкент оқшоми» газетаси душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.

ТАҲРИРИЯТ.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг яқинда чиқарган «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида фуқароларнинг хусусий тадбиркорлик фаолиятини рағбатлантириш борасида бир қанча муайян чора-тадбирлар кўзда тутилган. Мазкур қарор фармоннинг 6-бандида кўрсатилган чора-тадбирларни амалга оширишга қаратилган бўлиб, гаров тўғрисидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказишнинг асосий қоидаларини белгилаб беради.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ГАРОВ ҲАҚИДАГИ ШАРТНОМАЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА МУВАҚҚАТ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ва Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг «Гаров ҳақида»ги Қонунини амалга киритиш тартиби тўғрисида»ги қарорини бажариш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги зиммасига гаров тўғрисидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш вазифаси юклансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда гаров ҳақидаги шартномаларни рўйхатдан ўтказиш бўйича ишларни ташкил этиш учун қўшимча 31 ишчи ўрни ажратиш масаласини ҳал қилсин. Булардан 3 ишчи ўрни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг марказий аппаратига, қолганлари — Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлиги адлия бошқармаларига берилсин. Шунингдек, гаров ҳақидаги шартномаларни тасдиқлаш учун 59 давлат нотариуси лавозими ажратилсин.

3. Гаров ҳақидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича муваққат низом тасдиқлансин (низом матни илова қилинади).

4. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ой муддат мобайнида:

гаров ҳақидаги шартномаларни нотариал тасдиқлаш тартибини аниқласин;

юридик ва жисмоний шахслар учун гаров ҳақидаги шартномаларни рўйхатга олишнинг давлат реестрини амалга киритиш тартибини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

5. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1992 йил 2 июлда қабул қилинган 613 — XII қарори билан тасдиқланган 1-, 2-, 3-рўйхатларда қайд этилган корхона ва мулк турлари ҳамда гуруҳлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Фуқаро процессуал кодексига 1-иловада (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Президиумининг 1981 йил 30 мартдаги фармонида киритилган қўшимчалар билан) кўрсатилган ижроия ҳужжатлари бўйича ундиришни қаратиш мумкин бўлмаган фуқароларнинг мулклари гаров унсури бўла олмайди.

6. Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда гаровга қўйилган мулкни мажбурий тарзда суғурта қилиш бўйича йўриқномани бир ой муддат мобайнида ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

7. Вазирлар Маҳкамасининг қуйидаги қарорларига қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

— Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 26 апрелдаги 192-қарори билан тасдиқланган давлат божлари ставкаси, кейинги бандлар ўрни тегишлича ўзгартирилган ҳолда, янги 3-банд билан тўлдирилсин:

«3. Гаров ҳақидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиш, унинг муддатини узайтириш, рўйхатдан ўтганлик ҳақидаги гувоҳномани бериш, шунингдек, реестрдан кўчирмалар жўнатиш учун:

а) шартномани рўйхатдан ўтказиш ва гаровни рўйхатдан ўтказганлик тўғрисидаги гувоҳномани бериш учун шартнома қимматининг 3 фоизи, аммо энг кам ойлик маошдан оз бўлмаслиги керак;

б) гаров ҳақидаги шартнома муддатини узайтирганлик учун шартнома қимматининг 1 фоизи;

в) реестрдан кўчирма берганлик учун энг кам ойлик маошнинг 50 фоизи».

— Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 523-қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳақидаги низомнинг 6-банди «м» кичик банд билан қуйидагича тўлдирилсин:

«Гаров ҳақидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш».

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси адлия вазири зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИБ, ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ СЕССИЯСИДАН

Аввал хабар берганимиздек, йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг ўн учинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда Тошкент шаҳар Ҳокими, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков «1993 йил якунлари ва 1994 йилда иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» маъруза қилди.

— Тошкент шаҳри меҳнаткашлари ва барча аҳолиси 1993 йилги ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш режа ва вазифаларини бажариш учун чинакамига ватанпарварлик намуналарини кўрсатдилар, — деди нотиқ. — Бу биринчи навбатда шаҳар корхона ва ташкилотларининг барқарор ишлаб турганлигида ўз ифодасини топди.

Саноат корхоналарининг меҳнат жамоалари хўжалик алоқалари узилиб қолган шароитда ҳам ҳамма ички имкониятларни ишга солиб, халқимиз учун жуда зарур бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқарилишини таъминладилар.

Иқтисодиётдаги барқарорлик натижасида шаҳар бюджетининг даромад қисми бажарилди. Даромаднинг 40 фоизга яқини биринчи галдаги ижтимоий эҳтиёжларга сарфланди. Биргина ижтимоий таъминотга сарф-харажатлар салкам 51 миллиард сўмликни ташкил этди.

Уй-жой ва маданий-маиший иншоотлар қурилиши йил давомида диққат марказда бўлди. Шаҳар ҳокимлиги режалаган қурилиш дастурини бажариш учун йил давомида республика бюджетидан ажратилганига қўшимча салкам 23 миллиард сўм маблағ қидириб топди.

Кўп жиҳатдан шу туфайли уй-жой қурилиши ҳажми 1992 йил даражасида сақлаб қолинди. Ўтган йили 606 минг квадрат метр уй-жой қуриб битказилди. 2354 ўринли мактаблар, 280 ўринли болалар боғчаси, 24 та магазин, 15 та нoввойхона, 25 та ошхона, халқ истеъмоли ишлаб чиқарадиган 11 та цех фойдаланишга топширилди.

Хонадонларни газлаштириш, аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш, ободонлаштириш соҳасида катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Бир йилнинг ўзида умумий узунлиги 175 километрдан кўпроқ бўлган газ, 52 километр узунликда ичимлик суви, 87 километр узунликда оқава сув тармоқлари ўтказилди.

«Маҳалла» дастурини бажаришга ҳам катта эътибор берилди. Бунинг учун давлат буюртмасига кўра ажратилганига қўшимча 160 миллион сўм маблағ қидириб топилди. Натижада Эски шаҳардаги маҳаллаларга 100 километр узунликда газ қувурлари ўтказиш таъминланди. «Маҳалла» дастурига қўшимча равишда 28 километр узунликда оқава сув, 4 километр узунликда ичимлик сув тармоқлари ўтказилди, 11 мингтага яқин хонадон ва квартира телефонлаштирилди.

(Давоми 2-бетда).

** Танловга марҳамат*

«БУЮК ДАВЛАТ БУНЁДКОРЛАРИ»

1994 йил 5 апрелда Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи ўзининг ташкил топган кунини нишонлайди. Шу муносабат билан Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар комитети «Тошкент оқшоми» газетаси билан ҳамкорликда «Буюк давлат бунёдкорлари» танловини эълон қилади.

Танловда 35 ёшгача бўлган шоир, ёзувчи, журналистлар, шунингдек муштарийлар ўзларининг публицистик мақола, репортаж, очерк, суҳбатлари билан иштирок этишлари мумкин.

Бу асарларда Ўзбекистон ёшларининг ватанпарварлиги, республикамиз тараққиёти йўлидаги бунёдкорлик ишлари, илмий изланишлари, ёшлар етакчиларининг ташаббускорликлари ва фидойиликлари, миллий қадриятларимиз ёрқин тасвирланиши, бозор иқтисодиётига ўтиш даврида ёшлар ва улар ташкилотлари олдида пайдо бўлаётган муаммоларни ҳал этиш йўлларн чуқур таҳлил этиб берилиши керак.

Танлов 1994 йил март ойи охирида якунланади. Танлов ғолиблари иккита — ҳар бири 150 минг сўмдан пул мукофоти ва Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқининг дипломи билан мукофотланадилар.

Ижод намуналари «Тошкент оқшоми» газетаси таҳририятига ёки Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар комитети матбуот-марказига (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй, 2-қават, 25-хона) тақдим этилиши мумкин. Улар «Буюк давлат бунёдкорлари» танловига, деб кўрсатилган бўлиши керак.

Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: 33-75-91, 33-74-74.

ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИБ, ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тошкентликларни озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик эҳтиёж моллари билан узлуксиз таъминлаш учун ҳамма чоралар кўрилди.

Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан таъминлаш учун 25 мингтадан кўпроқ ишчи ўринлари ташкил этилди. Иш билан таъминлаш дастурининг изчил амалга оширилиши туфайли Тошкентда ишсизлик даражаси Ҳамдўстлик мамлакатлари пойтахтлари ўртасида энг паст даражада сақлаб турилибди.

А. Т. Фозилбеков ана шу натижаларга эришишда қанчадан-қанча кишиларнинг, шу жумладан депутатларнинг фидойиликлари, ҳақиқий меҳнат жасоратларини алоҳида таъкидлади. Ҳамма қийинчиликларга қарамасдан Тошкентда ижтимоий-сиёсий барқарорлик таъминланди. Асосий саноат корхоналари тўхтаб, одамлар кўчада ишсиз қолмади. Бу Президентимиз, республикамиз ҳукумати олиб бораётган сиёсатнинг тўғрилиги, халқ манфаатига қаратилганининг яққол исботидир.

Шу билан бир қаторда ишда ҳали кўпгина камчилик ва нуқсонлар ҳам бор. Республикамиз Президенти И. А. Каримов Олий Кенгаш XIV сессиясида, Вазирлар маҳкамасида сўзлаган нутқларида иқтисодий ислоҳотларни ўтказишда сусткашликка йўл қўйилаётганлиги, раҳбарларда масъулият ва ташаббускорлик етишмаётганлиги, жамиятда турли иллатлар учраб турганлигини очиқ айтдилар. Бу танқид Тошкент шаҳри учун ҳам тегишлидир.

Шаҳардаги 7 та туманда товар маҳсулоти ишлаб чиқариш камайди. Бундай корхоналар айниқса Бектемир, Акмал Икромов, Сирғали, Миробод туманларида кўпдир. Бунинг хом ашё, бутловчи қисмлар етишмаслиги каби объектив сабаблари ҳам бор, албатта. Аммо, баъзи саноат корхоналари раҳбарлари одатланиб қолгандек, ҳамма нарсани хўжалик алоқалари узилганига, ҳисоб-китоб ва тўловдаги муаммоларга ағдариб қўйиб, қўл қовуштириб ўтириш инсофданми? У ҳолда концернлар, трестлар, корхоналарга нима учун мустақиллик, эркинлик берилди. Халқимизда «Ишлашни хоҳлаган имконият қидиради, ишлашни хоҳламаган эса баҳона қидиради» деган яхши гап бор.

Ишлашни хоҳлаётган хўжалик раҳбарлари юқоридан бирор кўрсатма кутмасдан, ҳамма нарсани аввалги пайтлардагидек давлат тақсимлаб беришига кўз тикиб турмасдан, бутун масъулиятни зиммаларига олиб хом ашёни ҳам, керакли машина-ускуналарни ҳам ўзлари қидириб топяптилар. Бунинг учун улар мол айирбошлашни йўлга қўймоқдалар, хорижий шериклар билан ҳамкорлик қилмоқдалар. Натижада ишлаб чиқаришни тўхтатмасдан, биргина бизнинг истеъмол бозорини тўлдирибгина қолмасдан, жаҳон бозорига чиқиш, валюта ишлаш учун ҳам астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Эскича иш услубидан воз кеча олмаётганлар ёки воз кечишни хоҳламаётганлар эса ҳалигача кимдир улар учун ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб беради, деб бамайлихотир юрибдилар. Йўқ, энди бундай ишлаб бўлмайди. Бугун ҳақиқий ишбилармон, ташаббускор раҳбарлар керак. Бундай раҳбарлар фақат ҳозирги иқтисодий қийинчиликлардан чиқишни эмас, эртанги истиқболни ҳам ўйлашлари, жаҳон бозорига чиқиш йўлларини излашлари зарур. Айрим саноат корхоналарида эса раҳбарлар на хорижий шериклар билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик ўрнатиш, на олинаётган фойданинг бир қисмини ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш, маънавий ва жисмоний эскириб кетган асбоб-ускуналарни янгилаш тўғрисида ўйламаяптилар. Масалан, «Қизил тонг» бирлашмасида машина-ускуналарнинг учдан бир қисми 20 йил ва ундан кўпроқ вақтдан бери ишлатилиб келиняпти. «Паризод» бирлашмасида эса бу кўрсаткич 40 фоизга етиб қолди. Алмисоқдан қолган ана шундай машина-ускуналар билан жаҳон бозорида рақобат қила оладиган маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин эмаслигини наҳотки бу корхоналарнинг раҳбарлари билишмайди? Албатта билишади. Лекин аҳволни ўзгартириш учун бирор амалий чора кўришмаяпти.

Шаҳар Кенгашининг саноат, қурилиш ва аҳолига хизмат кўрсатиш, иқтисодий ислоҳот, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш, транспорт, алоқа, йўл хўжалиги ва информатика бўйича доимий комиссиялари ҳозирги вазифалардан келиб чиққан ҳолда янада фаолроқ иш олиб боришлари керак. Улар олдида шаҳарда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотнинг боришини чуқур таҳлил қилиб, тадбиркорликни ривожлантириш орқали иқтисодиётни юксалтириш, истеъмол бозорини тўлдириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан тегишли тавсиялар ишлаб чиқиш вазифалари турибди.

Тошкентда Ўзбекистонда биринчи бўлиб уй-жойлар, савдо, аҳолига хизмат кўрсатиш соҳалари хусусийлаштириб бўлинди. Бугунги кунда шаҳарда давлат тасарруфидан чиқарилган 4207 та корхона фаолият кўрсата бошлади. Бундан ташқари 12 мингтадан кўпроқ кичик ва қўшма корхоналар, кооперативлар рўйхатга олинган.

Бундан бир ҳафта олдин Президентимиз имзо чеккан «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ишбилармонлар учун шундай катта имтиёзлар, қулай шарт-шароитлар яратдики, эндиликда тадбиркорлик йўлида бирор сунъий тўсиқ қолмади.

Республикамиз раҳбарияти, шахсан Президентимиз иқтисодиётимизни юксалтириш, халқимиз фаровонлигини ошириш мақсадида тадбиркорликни ривожлантириш учун ҳамма чораларни кўраётганлигини алоҳида таъкидлаш зарур. Ислом Каримовнинг ташаббуси билан Қозоғистон, сўнг Қирғизистон Президентлари билан учрашувлардан сўнг бу уч давлат ўртасида ягона иқтисодий ҳудуд ташкил этилиб, моллар, сармоялар, ишчи кучининг эркин ҳаракат қилишига қонуний асос яратилди.

Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан Тошкентда бўлиб ўтган саноатчилар ва тадбиркорлар халқаро конгрессининг мажлиси ҳам узилиб қолган хўжалик алоқаларини тиклаш, ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенг ривожлантириш учун янги истиқболлар очди. Бу учрашувда собиқ иттифоқ барча республикалари, кўпгина хорижий мамлакатларнинг таниқли хўжалик раҳбарлари, тадбиркорлари иштирок этдилар. Улар Ўзбекистонда тадбиркорликни ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароитлар мавжудлигини катта мамнуният билан эътироф этдилар.

Сизларга маълумки, Тошкент шаҳар ва Тошкент вилояти, Қозоғистон Республикасининг Жанубий Қозоғистон вилояти ўртасида ҳам ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома имзоланди.

Хуллас, ҳозирги шароитларда иқтисодий алоқаларни тиклабгина қолмасдан, уларни анча кенгайтириш учун ҳамма имкониятлар яратилди. Энди ҳамма гап бевосита хўжалик раҳбарлари, тадбиркорларнинг ўзларида қолган.

Босқичма-босқич амалга оширилаётган туб иқтисодий ислоҳотлар йўлидан орқага қайтилмаслигини ўзил-кесил тушуниб оладиган пайт келди. И. А. Каримов Олий Кенгаш XIV сессиясида мулкчилик соҳасидаги ислоҳотларни охирига етказиш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, уни ўз эгасига топшириш олдимизда турган энг муҳим, энг долзарб, тақдиримизни ҳал этувчи масала эканлигини алоҳида таъкидладилар. Президентимизнинг яқиндаги Фармонида хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилишнинг ишончли кафолатлари берилгани ҳам тасодифий эмас. Буни ҳар бир ҳоким, ҳар бир соҳа, ҳар бир корхона ва ташкилот раҳбари тушуниб олиши, ана шу энг асосий вазифадан келиб чиққан ҳолда иш юритиши зарур. Хусусийлаштириш кенг кўламда амалга оширилмаса, ҳеч нарсага эришиб бўлмайди.

Лекин, ҳаётда нимага дуч келиняпти, — деди шаҳар Ҳокими. — Мана, дўконлар, маиший хизмат кўрсатиш соҳалари хусусийлаштирилди. Бироқ дўконлар пештахталарида моллар сероб бўлиб кетдими? Аҳолига хизмат қилиш яхшиландими? Бозорда соғлом рақобат пайдо бўлдими?

Афсуски бу саволларга ижобий жавоб беришга ҳали эрта. Маъмурий-буйруқбозлик, тақсимлаш услубига ўрганган эски тузилмалар осонликча янгиликка ўрнини бўшатиб бера қолмайди. Энг ачинарлиси шундаки, аввалги иқтисодиёт якка ҳокимликни мисли кўрилмаган даражада кучайтириб юборганди.

Кўпгина маҳсулот ишлаб чиқарувчилар, шунингдек истеъмолчилар тақсимлаш соҳасида ҳали ҳам бу якка-ҳокимлик мавжудлигидан қийналмоқдалар. Кўпгина тармоқларда монополистлар мол ишлаб чиқарувчиларга ўз маҳсулотларини бозордаги талаб ва эҳтиёждан келиб чиққан ҳолда эмас, улар хоҳлаган нархларда сотяптилар. Бу билан энди муроса қилиб бўлмайди.

Ҳақиқий бозор муносабатлари шаклланмаганлиги, рақобат йўқлиги сабабли айрим корхоналар фақат маҳсулотлари нарх-навосини ошириш ҳисобига кун кечиряптилар. Масалан, Ўзбекистон темир йўл машиналарини таъмирлаш бирлашмаси, лак-бўёқ заводи, иккиламчи қора металл бошқармаси каби корхоналар маҳсулот ишлаб чиқаришни 10—15 фоизга камайтирганлари ҳолда ишчи-хизматчилар сонини 5—10 фоизга кўпайтирганлар.

Умуман ўтган йили шаҳарда 67 та саноат корхонаси меҳнат унумдорлигини пасайтириб юборган. Фақат шу ҳисобга маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 8,5 миллиард сўмга камайиб кетган.

Нарх-наволарни асоссиз ошириш, даромадларни яшириб, солиқ тўлашдан қутулиб қолмоқчи бўлган корхоналардан бюджет ҳисобига 10 миллиард сўмдан кўпроқ пул ундириб олинди.

Маҳаллий ҳокимият идоралари, Тошкент шаҳар Кенгаши барча депутатлари олдида бугунги кунда бозор механизми самарали ишлаши учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштиришдек жуда муҳим вазифалар турибди. Бундан буён туман ҳокимликлари, бошқарув идораларининг корхона, ташкилот, муассасалар мулкчиликнинг қайси шаклида бўлишидан қатъи назар уларнинг молиявий ва хўжалик фаолиятига ҳар қандай аралашишга йўл қўймаслигимиз керак.

Маҳаллий ҳокимият идоралари тўғрисидаги қонун талабларидан келиб чиққан ҳолда концернлар ва бошқармалар, корхона ва ташкилотлар фаолиятини бозор талаблари асосида йўлга қўйиш учун ҳамма имкониятлар ишга солиниши зарур.

Масалан, капитал қурилиш соҳасини олиб қарайлик. Эртанги кунимиз, иқтисодиётимизнинг тараққиёти, бозор муносабатларининг шаклланиши, турмушимиз фаровонлиги қурилишдаги ишларимизга боғлиқлиги ҳаммага маълум.

Афсуски, буни барча раҳбарлар ҳам тушуниб етмаяптилар. Бўлмаса Тошкент алюминий қотишмалар заводи, сув иншоотлари аппаратлари, «Сифат» бирлашмаси, «Тошкентқурилиш» корпорацияси, резина-техника буюмлари заводи ва баъзи бошқа корхоналарда 1991—1992 йилларда фойдаланишга топширилиши режаланган ишлаб чиқариш қувватлари ҳалигача чала ётганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Ўтган йили «Тошкентқурилиш» корпорациясида ташкилий ишлар паст даражада бўлганлиги оқибатида 63 минг квадрат-метр уй-жойлар фойдаланишга топширилмай қолди. Бу уйларни эса навбатда турган 70 минг оила кутаётган эди. Соғлиқни сақлаш барча иншоотларидаги қурилиш суръатлари ҳам жуда паст.

Моддий-техника ресурсларининг нарх-наволари муттасил ўсиб бораётган ҳозирги шароитда қурилиш муддатларига риоя этмаслик, ажратилган маблағларнинг тўла ўзлаштирилмаслиги қандай оқибатларга олиб келаётганлигини тушуниш учун албатта иқтисодчи бўлиш шарт эмас. Ана шу камчиликлар туфайли «туя гўшти» еган бундай иншоотларнинг ҳар бирига дастлаб мўлжалланганидан ўнлаб, юзлаб баробар кўп маблағ сарфлашга мажбур бўлинмоқда.

Бозор иқтисодиёти амал қилаётган барча мамлакатларда уй-жой қурилиши ишлаб чиқаришни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга эканлиги яхши маълум. Чунки квартиралар қанчалик кўп қурилса, қурилиш материаллари, уй жиҳозлари, умуман барча турдаги истеъмол моллари учун эҳтиёж шунчалик кўп бўлади. Эҳтиёжнинг ортиши, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун рағбат бўлади. Шу орқали бутун иқтисодиётда жонланиш кучаяди.

Шундай экан депутатлар ҳам, туман ҳокимлари ҳам, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳам уй-жой қурилишига биринчи даражали масала, деб қарасалар жуда тўғри бўларди.

Уй-жой қурилишига корхона ва ташкилотларнинг маблағларини жалб этиш ҳаётий зарурат бўлиб қолмоқда. Улар ўз ходимларини уй-жой билан таъминлаш масъулиятини тўла-тўкис зиммаларига олишлари бозор иқтисодиёти қонун-қоидаларига тўла-тўкис мос тушади.

Шаҳар иқтисодиётини барқарорлаштириш ва ривожлантириш, тошкентликларга тегишли ижтимоий кафолатлар бериш, ортиқча ишсизликка йўл қўймаслик учун 1994 йилда ишлаб чиқариш ҳажми сақлаб қолинибгина эмас, балки оширилиши, айниқса халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришиш муҳимдир. Сессия кун тартибига киритилган шаҳар бюджетининг асосий жиҳатлари ҳам ана шунга асосланган.

Корхона ва ташкилотларга хўжалик соҳасида тўла мустақиллик берилаётгани, ишбилармонларга яратилаётган қулайликлар бозор муносабатларини тезроқ такомиллаштиришни талаб этяпти. Бу масалада клиринг асосида мол айирбошлаш, ўзаро ҳисоб-китобларни соддалаштириш учун хом ашё, бутловчи қисмлар келтириладиган минтақаларда қўшма корхоналар, савдо уйлари ташкил этиш муҳимдир.

Шаҳар ҳокимлиги бу масалада анчагина ишлар қиляпти. Ҳозирнинг ўзида Тошкентда 15 та савдо уйи ташкил этилган. Нижний Новгород, Краснодар, Калининград, Пенза, Тамбов, Улан-Удэ, Москва, Рига, Тюмень шаҳарларида 13 та савдо уйимиз фаолият бошлади. Биз Санкт-Петербург, Марказий Осиё республикалари шаҳарлари билан ҳам қалин иқтисодий алоқалар ўрнатяпмиз.

Шаҳар хўжалиги асосий тармоқлари барқарор ишлаши таъминланаётган бир шароитда фаолиятларида ўзгариш бўлмаётган соҳалар ҳам бор. Масалан, аҳоли телефонлар жуда ёмон ишлаётганлигидан анчадан бери жуда асосли шикоят қилиб келмоқда. Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси эса на янги автомат телефон станцияларини ўз вақтида ишга туширишни эплаяпти, на телефон станцияларини янгилаш учун хорижий шериклар билан ҳамкорликни йўлга қўйишга ҳаракат қиляпти.

Уй-жойлар хусусийлаштирилганда мулк эгалари билан турар жойларга хизмат кўрсатадиган ташкилотлар ўртасида мутлақо янгича, бозор иқтисодиётига мос муносабатлар ўрнатилиши назарда тутилган эди. Ана шундан келиб чиққан ҳолда коммунал хўжалиги ва уй-жой бошқармалари бирлаштирилиб, яхлит ташкилот тузилди. Лекин, аҳолининг коммунал хизмат кўрсатиш соҳасига билдираётган эътирозлари камаймаётгани аҳвол ўзгармаганлигидан далолат беряпти.

Инсоф билан айтганда бу ишларнинг ҳаммасини фақат шаҳар ҳудудий коммунал-уй-жойлардан фойдаланиш бирлашмаси елкасига юклаб қўйиш тўғри эмас. Бирлашмага туман ҳокимликлари ҳам, корхона ва ташкилотлар ҳам ёрдам бериши керак. Айниқса, уй-жойларни 1994 йил қиш мавсумига тайёрлаш пайтида бирлашмага амалий ёрдам керак бўлади.

Бозор муносабатлари талабларидан келиб чиққан ҳолда Президентимиз Фармони билан ички ишлар идораларининг иқтисодиёт соҳасидаги жиноятларга қарши курашиш бўлинмалари тугатилди. Айни вақтда милициянинг жиноятчиликка қарши курашишдан иборат бевосита вазифалари ортди. Шаҳар ҳуқуқни ҳимоя қилиш муассасалари 1993 йилда анчагина иш қилдилар. Шаҳарда умуман барқарор вазият сақлаб турилаётганида уларнинг хизматлари катта. Лекин баъзи жиноят турларининг ўсаётганлиги, айниқса ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг аҳволи хотиржамликка берилишга мутлақо асос йўқлигини кўрсатиб турибди.

Шаҳарда осойишталик, тинч-тотувлик бўлишида маҳаллалар жамоатчилигининг аҳамияти каттадир. Фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари тўғрисидаги қонунга мувофиқ 1993 йил охирида барча 470 та маҳаллада оқсоқоллар ва улар маслаҳатчилари сайланди. Оқсоқолларимизга ўз маҳаллаларидаги кўпгина масалалар юзасидан катта ваколатлар берилган. Шу билан бирга уларнинг маҳаллалардаги иноқлик, қонунларга амал қилиш, одамларни иш билан таъминлаш, ободончилик ва бошқа ишлар учун масъулиятлари ҳам анча ошди. Барча маҳаллаларга катта ҳаётий тажрибага эга, яхши ташкилотчи, ватанпарвар, ҳалол оқсоқоллар сайланди. Нотиқ улар ўз масъулиятларини чуқур ҳис этган ҳолда шаҳримизда барқарор ижтимоий-сиёсий вазият бўлиши учун астойдил ҳаракат қилишларига ишонч билдирди.

Сессияда Тошкент шаҳар ҳокимлиги молия бош бошқармасининг бошлиғи **Б. И. Тоҳиров** шаҳарнинг 1994 йилги бюджетининг асосий жиҳатлари ҳамда валюта фонди даромад ва харажатларининг жиҳатлари тўғрисида маъруза қилди.

Маърузачи мураккаб иқтисодий вазиятда шаҳар ҳокимлиги вазиятни барқарорлаштириш йўлларини излаганлигини айтди. Халқ хўжалиги тармоқлари молиявий аҳволини барқарорлаштириш, бюджет камомади даражасини қисқартириш чоралари кўрилди. Давлат маблағларини қаттиқ тежаш, хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотларни бюджет ҳисобидан пул билан таъминлашдан аста-секин воз кечиш шулар жумласидандир. Бу корхона ва ташкилотлар эндиликда сарф-харажатларини ўз маблағларининг миқдорига ҳамда банкдан оладиган кредитларига қараб қилишлари лозим. Бу билан бюджетдаги камомаднинг кўпайиб кетишига йўл қўйилмайди.

Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш натижасида мулкчиликнинг янги шакллари пайдо бўлмоқда, уларнинг тенг ҳуқуқлилиги таъминланяпти. Иқтисодий жараёнларни жонлантиришга хорижий фирма ва компаниялар ҳам ўз ҳиссаларини қўша бошладилар. Шаҳарда 50 та хорижий давлат вакиллари томонидан ташкил этилган 612 та қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ва кўрсатаётган хизмат турлари шаҳар иқтисодиётига ижобий таъсир кўрсатяпти.

Шаҳарнинг 1994 йилги бюджетининг асосий жиҳатлари иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, бозор муносабатларини изчил жорий этиш, халқ хўжалиги тармоқлари молиявий аҳволини барқарорлаштириш талабларидан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилди. 1994 йилда қуйидаги биринчи галдаги вазифаларни амалга ошириш мўлжалланяпти:

— бюджет харажатлари самарали ва аниқ мақсадга ажратилган бўлишини таъсирчан назорат қилиш тизимини яратиш;

— бюджет камомади миқдорини изчил камайтириб бориш;

— иш ҳақи фонди ва ишлаб чиқариш ҳажмлари ўсиши мутаносиблигини таъминлаш ҳисобига халқ хўжалиги тармоқларида меҳнатга ҳақ тўлаш фондларини иқтисодий йўл билан мувофиқлаштириб туришни жорий қилиш;

— солиқ тизимини такомиллаштириш, бунинг учун унинг самарадорлигини ошириш, даромадлардан тушумлар тўла бўлиши устидан назоратни кучайтириш, солиқ тўлашдан бўйин товлашга йўл қўймаслик.

Тошкент шаҳрининг 1994 йилги бюджети даромадлар бўйича 353,4 миллиард сўм қилиб белгиланган. Харажатлар эса 383,3 миллиард сўм бўлиши кўзда тутилмоқда.

1994 йилда ҳозир амалда бўлган солиқ тизими умуман сақлаб қолинади. Бу тизим бюджет даромад қисмини кўпайтиришга ёрдам бериши керак. Солиқ тизимининг барқарорлиги иқтисодни ривожлантиришнинг асосий омилларидан бири ҳисобланади. Солиқ тизими барқарор бўлган ҳолдагина ишлаб чиқаришни кенгайтиришга рағбат бўлади.

Шу билан бир қаторда ишбилармонлик ва сармоя қўйишни рағбатлантириш, тадбиркорликни ривожлантириш, ишлаб чиқариш ҳажми ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришни рағбатлантирадиган имтиёзлар сақлаб қолинади ва шу мақсадга қаратилган қўшимча имтиёзлар жорий этилади. Акциз солиғи солинадиган моллар рўйхати кенгайтирилган.

Шундан сўнг маърузачи тадбиркорлик ва бошқа фаолият орқали даромад топаётган аҳоли барча табақалари даромадларини босқичма-босқич ошкор этишга ўтиш кўзда тутилаётганлигини айтди. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган фуқароларнинг сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Демак уларнинг даромадлари ҳам ортяпти. Шундай экан олинаётган солиқ миқдори ҳам кўпайиши керак.

1994 йилда «Ер солиғи тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилиниши муносабати билан иморатлардан олинадиган солиқ ва қишлоқ хўжалик солиғи ўрнига ер солиғи жорий этилмоқда. Бу солиқ саноат, транспорт, ва бошқа қишлоқ хўжаликка таалуқли бўлмаган корхоналардан, шунингдек, ер майдонига эга бўлган фуқаролардан олинади. Бу солиқнинг жорий этилиши ер майдонига эга бўлганларни ердан оқилона фойдаланишга, уни авайлаб сақлашга мажбур этади. Айни пайтда бу ернинг талон-торож қилинишига, уни пухта ўйламасдан саноат ва фуқаро қурилишларига ажратиб берилаверишларига чек қўяди.

Солиқ тўлашдан бўйин товлашга йўл қўймаслик мақсадида жазо чоралари кучайтирилади. Чинакамига таъсирчан солиқ хизматини шакллантириш молиявий барқарорликни таъминлабгина қолмасдан, самарали бозор иқтисодиётига ўтишга кўмаклашади.

Ташқи иқтисодий фаолиятни рағбатлантириш ва кенгайтириш учун зарур шарт-шароитлар ҳам яратилиши керак. Бу жаҳон бозорида рақобатбардош халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга хизмат қилади.

Иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш бюджет даромад қисмини шакллантириш учун асос бўладиган солиқ тизимига ўзгартишлар киритибгина қолмасдан, молиявий маблағларни қайта тақсимлашга янгича ёндошишни, бунда маблағларни сарфлашнинг устувор йўналишларини аниқлашни, бозор шаклланаётган даврда аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишни талаб этмоқда.

1994 йилги бюджет харажатларида ана шу ижтимоий ҳимоя, биринчи навбатда аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий ҳимоя қилиш вазифалари аввалгидек устувор қилиб белгиланган. Бюджетда молиявий маблағлар чекланган шароитда ҳам аниқ ижтимоий ёрдам бериш йўналишлари сақлаб қолинган. 1-5-синфлар ўқувчиларига бепул нонушталар бериш, 2 ёшгача бўлган болаларга болалар таомларини бепул бериш, болалар кийим-кечакларига 50 фоизли имтиёзли нархлар, ёлғиз пенсионерларга кундалик зарур озиқ-овқатларини бепул бериш шулар жумласидандир.

Сақлаб қолинган бу имтиёзлар учун ажратиладиган пул маблағлари ўртача 3 бараварга ортади. Шунингдек, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маданият, ва ижтимоий таъминот муассасалари барқарор ишлашини таъминлайдиган чоралар ҳам кўзда тутилган.

1994 йилги ижтимоий-маданий эҳтиёжлар учун харажатлар миқдорини шакллантиришда Ўзбекистон Президенти ва республика ҳукуматининг ижтимоий масалалар юзасидан қабул қилинган фармон ва қарорлари, шунингдек ижтимоий соҳани пул билан таъминлашнинг аввалги тартиби, асос бўлиб хизмат қилди.

Ижтимоий ҳимоя аниқ йўналтирилган бўлишини таъминлаш мақсадида янги йилдан бошлаб олий ўқув юртларининг студентлари, ўрта махсус билим юртлари, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари оширилди.

Ижтимоий соҳани пул билан таъминлашда биринчи навбатда иш ҳақи, стипендиялар, нафақалар, дори-дармонлар ва бошқа зарур тадбирлар учун сарф-харажатларни пул билан таъминлаш тартиби сақланиб қолади.

1994 йилда иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этиш учун маҳаллий ҳокимият идоралари ҳуқуқларини янада кенгайтириш ва масъулиятини ошириш мақсадларида техникумлар, ҳунар-техника билим юртлари сарф-харажатларини, нон таннархи билан унинг нархи ўртасидаги тафовутни, болалар кийим-кечаклари нархларига 50 фоизли чегиртма, бепул нонушталар учун сарф-харажатларни пул билан таъминлаш масалалари Тошкент шаҳар ҳокимлиги ихтиёрига берилди.

Ҳукумат бошқарув органларини қўшимча қисқартириш ҳақида қарор қабул қилганлиги муносабати билан бошқарув органлари сарф-харажатлари бюджетда камайтирилмоқда.

Пировардида Б. И. Тоҳиров 1994 йилда молиявий аҳволни барқарорлаштиришга қаратилган иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлидан олға қараб дадил бориш зарурлигини таъкидлади. Иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш туман ҳокимликлари, меҳнат жамоаларининг асосий иши ва вазифаси бўлиб қолиши лозим.

Депутатлар ҳар икки маърузани муҳокама қилдилар.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг иқтисодий ислоҳотлар, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш доимий комиссиясининг раиси **Р. М. Ғуломов** амалга оширилган ишлар иқтисодий ислоҳотлар соҳасида олға томон ҳаракатдан далолат бераётганлигини уқтирди. Бу айниқса солиқ инспекцияси фаолиятида яққол кўзга ташланади. Аммо таҳлиллар бу йўналишда муаммолар ҳам мавжудлигидан далолат беряпти. Шаҳар автомобиль йўлларини қуриш ва ободонлаштириш учун маблағ ажратиш масаласига эътибор кучайтирилиши керак. Келажакда ҳам валюта маблағларини биринчи навбатда ижтимоий эҳтиёжларга сарфлаш йўлини давом эттириши лозим.

Чилонзор туманининг ҳокими **А. М. Алиев** маҳаллий муаммоларни, жумладан ер майдони ажратиш, уй-жой, маданий-маиший иншоотлар қуриш, хусусийлаштиришни ўтказиш масалаларида туманларга кўпроқ мустақиллик берилиши лозим, деган фикрни билдирди. Бу маҳаллий ҳокимият идоралари имкониятларини кенгайтириш, қабул қилинган қарорлар ижросини охирига етказиш имконини беради.

Депутат **Б. А. Литвинов** Президентимизнинг яқинда қабул қилган Фармони иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулкни ҳимоя қилиш, тадбиркорликни ривожлантириш учун катта имкониятлар яратиб, бозор сари ҳаракатимизни тезлаштиришни таъминлашини айтди. Аммо бу йўлда пайдо бўлаётган муаммоларни кечиктирмай ҳал этиш зарур. Жумладан, савдо-воситачилик соҳасидаги тижорат тузилмалари фаолиятини тартибга солиш муҳимдир. Улар истеъмол бозорини моллар билан тўлдирар эканлар, бу маҳсулотларнинг сифати учун ҳам ўз жавобгарликларини ҳис этишлари керак. Улар молиявий фаолиятида тартиб ўрнатиш, солиқ солишнинг пухта ўйланган тизимидан фойдаланиш шаҳар бюджетига тушумларини кўпайтирибгина қолмасдан, баъзи мол ва маҳсулотлар, жумладан дори-дармон камомадини ҳал этишга ҳам хизмат қилади.

Собир Раҳимов туманидаги Беруний маҳалласи оқсоқоли **С. Н. Саидкаримов** шаҳарда фуқаролар йиғинлари ташкил этилганлигининг аҳамиятини таъкидлади. Бу фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш маҳаллий идораларига катта ваколатлар берилди. Оқсоқолликка муносиб кишилар сайландилар. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам ташкилотчилик тажрибасига эга эмас. Шунинг учун улар ўз вазифаларини муваффақиятли бажаришлари учун оқсоқоллар ўқувини ташкил этиш мақсадга мувофиқ бўларди.

Тошкент шаҳар прокурори **Э. Жўраев** жиноятчиликка қарши кураш ҳамда пойтахтда ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарор сақлаб туриш юзасидан амалга оширилаётган ишлар тўғрисида гапириб берди.

Депутат **Р. А. Гоженов** халқ таълимини тубдан ислоҳ қилиш заруратини таъкидлади. Бу соҳада маълум ишлар амалга оширилмоқда. Давлатимиз келажагининг тақдири ёш авлодга боғлиқ экан, халқ таълимининг муаммо ва эҳтиёжлари жамоатчилик диққат марказида бўлиши керак.

Сессия кун тартибидаги бу икки масала юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши XIII сессияси кун тартибидаги учинчи масала — Тошкент шаҳри ҳудудида маҳаллий солиқлар ва йиғимларни жорий этиш тўғрисидаги масалани келгуси сессияда муҳокама этишга қарор қилинди. Бу давргача доимий комиссиялар депутатлар ва фуқаролардан тушган таклиф ва мулоҳазаларни ўрганиб чиқишлари, уларни умумлаштиришлари ва тегишли таклифларни тайёрлашлари лозим.

Шундан сўнг сессия кун тартибидаги бошқа масалалар ҳам қараб чиқилди. Депутатлар Тошкент шаҳри билан Тошкент вилояти ўртасида 1994 йилга тузилган шартномани, шунингдек Тошкент шаҳри, Тошкент вилояти ва Қозоғистон Республикасининг Жанубий Қозоғистон вилояти ўртасидаги шартномани маъқулладилар.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг сессияси «Фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг 1 ва 2-моддаларига мувофиқ Тошкент шаҳар Ҳокимининг 1993 йил 22 октябрдаги «Тошкент шаҳрида ўз-ўзини бошқариш органлари (фуқаролар йиғинлари) ҳудудларини ташкил этиш тўғрисида»ги ва 1993 йил 10 декабрдаги «Тошкент шаҳрида фуқаролар йиғинлари раислари сайловларини ўтказиш якунлари тўғрисида»ги қарорларини тасдиқлади.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг XIII сессияси, шунингдек Тошкент шаҳрида 1994 йилда ёшлар сиёсатини амалга оширишнинг биринчи галдаги тадбирлари режасини тасдиқлади.

Депутатлар Тошкент шаҳар ҳокимлигига якка уй-жойларни ҳисобга олиш ва назорат қилиш бўйича бошқарманинг таклифларини маълумот учун қабул қилиб, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг 1993 йил 10 июндаги «Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетнинг 1988 йил 5 апрелдаги» «Якка уй-жойлар қуриш мавзеларида лойиҳасиз қурилган уй-жойлар, хўжалик маиший иморатлари ва иншоотларини шахсий мулк сифатида рўйхатга олиш тўғрисида»ги қарорини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори ижроси муддатини узайтириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Сессия ижтимоий суғурта жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимини ташкил этиш тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қилди.

Сессияда шунингдек ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши XIII сессиясининг қарори билан:

Шодмонқулов Исмоил Пармонқулович Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари этиб тасдиқланди.

Ваҳобов Абдуқаҳҳор Азизович ижтимоий суғурта жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг вакили лавозимига тайинланди. У Ўзбекистон пенсия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими бошқарувчиси вазифасидан озод этилди.

Исамуҳамедов Азимжон Болтаевич «Тошшаҳарюктранс» концерни раиси этиб тасдиқланди. В. А. Исмоилов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан бу концерн раиси вазифасидан озод этилди.

Боширов Собир Солиевич «Тошгаз» шаҳар бошқармаси бошлиғи этиб тасдиқланди. Е. Б. Кейнов аризасига мувофиқ бу бошқарма вазифасидан озод этилди.

Абдуллаев Муталиб шаҳар ҳокимлиги капитал қурилиш бош бошқармаси бошлиғи этиб тасдиқланди. О. Р. Карапетов аризасига мувофиқ бу бошқарма бошлиғи вазифасидан озод этилди.

Сессия аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари бошқармаси тизимлари қайта тузилиши муносабати билан «Тошшаҳармаишийуюшма» бошқарувини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу бошқарув «Ўзмаишийуюшма» ассоциациясига қўшилди.

Шу билан йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг XIII сессияси ўз ишини тугаллади.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҚАРОРИ БИЛАН ТАСДИҚЛАНГАН

ГАРОВ ҲАҚИДАГИ ШАРТНОМАЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА МУВАҚҚАТ

НИЗОМ

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Гаров ҳақида»ги қонунига мувофиқ гаров ҳақидаги шартномаларни рўйхатдан ўтказиш ва муддатини узайтириш тартибларини, шунингдек, давлат рўйхати реестридан кўчирмалар беришни тартибга солади.

2. Кўчмас мулкни гаровга қўйиш ва унга бўлган ҳуқуқ ҳақидаги, шунингдек, оборотдаги ва қайта ишланаётган товарларни гаровга қўйиш тўғрисидаги шартномалар мажбурий тарзда нотариал тасдиқдан ва давлат рўйхатидан ўтиши шарт.

Хорижий юридик ва жисмоний шахслар иштирок этган гаров ҳақидаги шартномалар, уларнинг қийматидан қатъи назар, Тошкент, Нукус шаҳарлари ва вилоят марказларидаги Биринчи давлат нотариал идораларида тасдиқланади.

Қонунчиликда гаров ҳақидаги шартномаларни мажбурий тарзда нотариал тасдиқдан ва давлат рўйхатидан ўтказишнинг бошқа ҳоллари кўзда тутилиши мумкин.

3. Гаров ҳақидаги шартнома шакли, уни тасдиқлаш ва рўйхатдан ўтказиш тартибларига риоя қилинмаган ҳолда шартнома ҳақиқий деб ҳисобланмайди.

4. Юридик ва жисмоний шахслар ўртасида 300 миллион сўмгача тузилган гаров ҳақидаги шартнома Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлигида, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларининг адлия бошқармаларида —гаров ҳақидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиш секторлари томонидан, 300 миллион сўмдан ортиқ бўлган тақдирда эса, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида — гаров ҳақидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўлими томонидан рўйхатга олинади.

Хорижий юридик ва жисмоний шахслар иштирок этган гаров ҳақидаги шартномаларни давлат рўйхатидан ўтказиш, гаров ҳақидаги шартнома қийматидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан амалга оширилади.

5. Ўзбекистон Республикасининг «Гаров ҳақида»ги Қонунига мувофиқ гаров ҳақидаги шартномани рўйхатга олиш:

а) гаров унсури Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги кўчмас мулк бўлган тақдирда;

б) гаров унсури Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги кўчмас мулкка ҳуқуқ бўлган тақдирда;

в) оборотдаги ва қайта ишлаш жараёнидаги моллари гаровга қўйиш ҳақида шартнома тузган гаровга қўювчи Ўзбекистон Республикасида таъсис қилинган турар жойга ва асосий фаолият жойига эга бўлган тақдирда;

г) гаров унсури Ўзбекистон Республикаси юридик ва жисмоний шахсларнинг ёки Ўзбекистон Республикаси иштирокидаги хорижий юридик шахснинг, ёки қароргоҳи Ўзбекистон Республикасида бўлган давлатлараро ташкилотнинг хусусий ёки ижарадаги мулки ҳисобланган денгиз қурилмалари ва иншоотлари бўлган тақдирда

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги органлари томонидан амалга оширилади.

Шахсий аҳамиятга молик бўлган, шунингдек, қонун томонидан тақиқланган талаблар гаров унсури бўла олмайди.

6. Хорижий давлатлар органлари рўйхатдан ўтказган гаров ҳақидаги шартнома Ўзбекистон Республикасида, у мазкур низомнинг 5-бандида кўрсатилган гаровни мажбурий тарзда рўйхатдан ўтказиш талабларини бузмаган ҳолдагина тан олинади.

7. Гаров ҳақидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиш, унинг муддатини узайтириш учун гаровга қўювчи тегишли адлия органларига ариза беради.

Нотариал тасдиқдан ўтган гаров ҳақидаги шартнома ва давлат божи тўлангани ҳақидаги ҳужжат аризага илова қилинади.

8. Адлия органи гаровга қўювчининг аризасига биноан барча зарур ҳужжатлар тақдим қилинганидан кейин гаров ҳақидаги шартномани, агар шартномада бошқа муддат кўрсатилмаган бўлса, у имзо қилинган пайтдан бошлаб 20 иш куни мобайнида давлат рўйхатидан ўтказишга ва гаровга қўювчини шартнома рўйхатдан ўтказилгани ҳақида дарҳол хабардор қилишга мажбур.

9. Шартномани рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ёзув бу ишни амалга оширган Адлия органи томонидан давлат реестрига киритилади ва у қуйидаги маълумотларни ўзида акс эттириши лозим:

а) гаровга қўювчи (гаровга қўювчилар) ва гаровга олувчи (гаровга олувчиларнинг) номи ва манзилгоҳи;

б) гаров ҳақидаги шартноманинг тузиш ва кучга кириш вақти ёки Ўзбекистон Республикасининг «Гаров ҳақида»ги Қонунининг 12-моддасидан келиб чиқадиган гаровнинг пайдо бўлиши;

в) гаров таъминлайдиган мажбуриятлар ҳажми;

г) гаров унсурининг қисқача тасвири;

д) гаровга қўювчининг ҳақ-ҳуқуқлари ва гаров унсурининг тавсифи.

Агар гаров унсури гаровга қўювчи томонидан келажакда олинадиган бўлса, у олиниши лозим бўлган муддат кўрсатилади.

10. Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги ва вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимлигининг адлия бошқармалари маълум тартибда жорий этилган рўйхатдан ўтказиш ҳужжатларини икки нусхада тўлдириб, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг рўйхатдан ўтказилган гаров шартномалари ҳақидаги маълумотлар банкига киритиб қўйиш учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига юборадилар.

Гаров шартномаси ижро қилинганида, қисман ижро қилинганида, муддати узайтирилганида ёки гаров шартномасини рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ёзув ўз кучини йўқотганида шартномани рўйхатдан ўтказган адлия органи рўйхатдан ўтказилган гаров шартномалари ҳақидаги маълумотлар банкига киритиб қўйиш учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига хабар беради.

11. Гаров ҳақидаги шартномани рўйхатдан ўтказган адлия органи ариза берувчи шахснинг талабига биноан гаров таъминлаган мажбуриятлар ҳажмини тасдиқловчи, рўйхатдан ўтказиш ёзувини амалга ошириш куни, вақти ва рўйхат рақами кўрсатилган рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги гувоҳномани беради. Адлия органи раҳбари имзолаган ва муҳр билан тасдиқланган гаров шартномасини рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги гувоҳнома гаровга қўювчига тилҳат орқали берилади.

12. Гаровни рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ҳужжат беш йил давомида кучда туради ва гаров таъминлаган мажбуриятлар бажарилганига қадар навбатдаги беш йиллик ёки бу мажбуриятлар кучи тўхтайдиган муддатга узайтирилиши мумкин.

13. Гаровни рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ҳужжат муддати судда қарздорнинг (гаровга қўювчининг) корхонасини тугатиш ҳақидаги иш қўзғалган пайтда тугайдиган бўлса, унинг кучи корхона тугатилганидан кейин 60 кун давомида ва корхонани тугатиш бўйича ўрнатилган муддат тугагунига қадар сақланиб қолади.

14. Гаровни рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ҳужжат муддатини узайтириш ҳақидаги ариза рўйхатдан ўтказишнинг мазкур низомнинг 12-бандида белгиланган беш йиллик муддати тугашига камида 6 ой қолганда берилиши керак.

Гаровни рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ҳужжат муддатини узайтириш ҳақидаги ариза юқорида кўрсатилган муддат ичида берилмаган бўлса, рўйхатдан ўтказадиган адлия органи ҳужжатнинг кучи тугайдиган муддат ўтиб бўлиши билан давлат реестридаги гаров ҳақидаги ёзувни бекор қилади.

15. Ипотека таъминлаган мажбуриятлар мазмуни ўзгарган, шунингдек, ипотека унсури бўлмиш мулк ҳуқуқи (тўла хўжалик эгалиги ёки долзарб бошқарув ҳуқуқи) гаровга қўювчидан бошқа шахсга ўтган тақдирда мазкур низомнинг 5-бандида кўрсатилган тартибда шартнома қўшимча рўйхатдан ўтказилади. Бу талаб бузилган ҳолларда мажбуриятларда кўрсатилган ўзгаришлар ўз кучини йўқотади.

16. Қарздор ипотека таъминлаган мажбуриятларни ижро қилиш пайтида гаровга қўювчининг талаби билан гаровга олувчи ипотекани рўйхатдан ўтказадиган адлия органига реестрга кераклі ўзгаришлар киритиш учун зарур бўлган ҳужжатларни тақдим этишга мажбур. Гаровга олувчи бу талабларни бузган ҳолларда гаровга қўювчи ундан ўзига етказилган зарарни тўла миқдорда қоплашни талаб қилишга ҳақли.

17. Гаровни рўйхатга олган адлия органи гаров таъминлаган мажбуриятлар тўла ёки қисман бажарилгани ҳақидаги нотариал тасдиқланган ҳужжатни ёки гаровга қўювчи гаровга қўйилган буюм ёки мулкка эга эмаслиги (тўла хўжалик эгалиги ёки долзарб бошқарув ҳуқуқи) ҳақидаги хабарни олганида, бу ҳақда дарҳол тегишли органларга хабар беришга ва реестрга ёзиб қўйишга мажбур.

18. Манфаатдор шахс рўйхатдан ўтказиш рад қилинган ёки гаровни ғайриқонуний рўйхатдан ўтказилганда мазкур рўйхатдан ўтказувчи орган жойлашган ҳудуддаги судга мурожаат қилишга ҳақли.

19. Гаровни рўйхатдан ўтказган адлия органлари манфаатдор шахсларнинг талабига биноан талаб тушганидан бошлаб икки ҳафталик муддат ичида уларга тегишли юридик ёки жисмоний шахс — тадбиркорнинг мулкига оид гаровларни рўйхатдан ўтказганлик ҳақидаги ҳужжатдан кўчирма юборади.

20. Манфаатдор шахс гаровни давлат рўйхатидан ўтказиш реестридан кўчирма олиш учун ўзини қизиқтирган жисмоний ёки юридик шахс ҳақида ёзма сўров ва давлат божи тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этишга мажбур.

ТАДБИРКОРЛИК — БОЗОР ТАЛАБИ

РЕЖАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Иқтисодиётни ўқлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони шаҳримиз тадбиркорлари ва ишбилармонлари томонидан ҳам зўр мамнуният билан қутиб олинди. Зеро, бу Фармон уларнинг иш фаолияти учун катта истиқболлар очиб бериши шубҳасиз. Бу Акмал Икромов тумани тадбиркорлари ва ишбилармонлари йиғилишида ҳам алоҳида таъкидланди.

Туман ҳокимлиги ва давлат назорати инспекцияси қошидаги иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш жамоат комиссияси билан ҳамкорликда ташкил этилган бу анжуманда 400 дан ортиқ ишбилармонлар қатнашди.

Йиғилишни туман ҳокими Осимхон Алихўжаев очди.

— Биз бугун Президентимизнинг мана шу Фармонидан келиб чиққан ҳолда келажак йўлимизни белгилаб олишимиз керак, — деди у. — Туманимизда ўз ишлари билан ибрат бўлаётган тадбиркорлар оз эмас. Уларнинг тажрибаларидан ўрганиш бу йўлда фаолият кўрсатаётган ҳар бир ишбилармон учун фойдадан ҳоли бўлмайди.

Бугунги кунда туманда 485 дан ортиқ кичик корхона, фирма, ширкат ва хусусий корхоналар ишлаб турибди. Улар туман иқтисодиётини ривожлантиришга муносиб улуш қўшган ҳолда аҳолини иш билан таъминлашда ҳам катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Ушбу корхоналарда 7 мингга яқин аҳоли меҳнат қилётганлиги фикримизнинг далилидир.

Ўтган йили тадбиркорлар ва ишбилармонлар фаолият кўрсатаётган бу ишлаб чиқаришлар 2 миллиард 524 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб беришди, катта миқёсдаги қурилиш ва таъмирлаш ишларини амалга оширишди. Бу хусусда гап борганда «Динора» кичик хусусий корхонаси ишларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ лозим. Биргина «Динора» кичик корхонаси ўтган йили 117,1 миллион сўмлик қурилиш-таъмирлаш ишларини амалга оширди.

«Т+ТМ» хусусий корхонасида ўтган йили мол айирбошлаш 253 миллион сўмни ташкил қилди, 16,9 миллион донадан ортиқ халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди. Туманда бундай корхоналар кўпчиликни ташкил этади.

Туманда олиб борилаётган хусусийлаштириш борасидаги ишлар ҳам диққатга сазовордир. Ўтган йилнинг апрель ойида бу ерда маҳаллий саноат, савдо ва маиший хизмат корхоналарини хусусийлаштириш чора-тадбирлари ҳақида келишиб олинганди. Ҳозирги кунга келиб бу хусусда кўзда тутилган ишларнинг деярли ҳаммаси бажарилган. Туманда жами 70 та корхона ва ташкилот хусусийлаштирилди. Улардан 40 таси савдо ва умумий овқатланиш ташкилотлари, 26 таси маиший хизмат тармоқлари, 4 таси эса ишлаб чиқариш корхоналаридир.

Президент Фармонининг 7-бандида қўшма корхоналар фаолияти ҳақида сўз юритилиб: «Халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган, устав фондида хорижий сармоя улуши 50 фоиздан ортиқ бўлган қўшма корхоналар хорижий валютадаги тушумдан солиқ тўлаш ва уларни Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига рўйхатга олинган пайтдан бошлаб беш йил муддатга мажбурий сотишдан озод қилинсин», дейилади. Бундай қулайлик ҳозирги кунда туманда фаолият кўрсатаётган бешта қўшма корхона қаторини янада кенгайтириши шубҳасиз. Чунки ҳозир заргарлик заводи, сут комбинати ва «Ўзбекгазавтоматика» корхоналарининг раҳбарлари ҳам қўшма корхона ташкил қилиш борасида иш олиб боришмоқда.

[illegible] нинг бизга шунча қулайликлар яратган Фармон билан бошланиши муваффақиятимизнинг гаровидир, — деди сўзининг якунида Осимхон Алихўжаев. — Эндиги вазифа енг шимариб Фармонни ҳаётга тадбиқ қилишда қолган. Туманда ҳақиқий тадбиркор учун ҳеч қандай тўсиқ бўлмайди. Биз қонунда рухсат этилган тадбиркорликнинг ҳамма турларини қўллаб-қувватлаймиз. Қўлимиздан келганча уларга керакли шарт-шароитларни яратиб беришга ҳаракат қиламиз.

Шундан кейин сўзга чиққан тумандаги иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш жамоат комиссиясининг раиси Аббос Саидов, «Информком» кичик корхонаси директори Собир Тагиров, туман корхоналари директорлари кенгаши раиси Баҳодир Алимов, «Динора» кичик корхонаси директори Бахтибой Асанов, саноатқурилиш ҳиссадорлар банкининг Акмал Икромов тумани бўлими бошқарувчисининг ўринбосари Шоира Дадабоева, «Давр» кичик корхонаси директори Ҳофиз Қўшаев, «Пилон» кичик корхонаси директори Геннадий Завкеев, ишбилармонликни ҳимоя қилиш хайрия жамғармаси бош директори Владимир Кундуков, «Азиямусиқа ЛТД» корхонаси директори Пирмуҳаммад Азаматов, Тошкент шаҳар давлат назорати бошлиғининг ўринбосари Нурилла Насимовлар ҳам Президентимизнинг ушбу Фармони тадбиркорлар ва ишбилармонлар учун фаолиятга кенг йўл очиб беришини таъкидладилар.

Бу йиғилишда туманда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, тадбиркорликни ривожлантиришнинг аниқ режалари белгилаб олинди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

ИККИ БАРАВАР КЎПАЯДИ

Аслида бу корхона грециялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда иш бошлаши керак эди. Ўшанда эндлик билан икки томонлама шартномалар тузилиб, битимлар имзоланди. Бўлажак корхонанинг дастлабки навбат қурилиши жадал бошлаб юборилди. Бино қад кўтариб, биринчи ускуналар ўрнатилгач, унга «Нодир» деб ном берилди. У кичик корхона сифатида рўйхатга олинди. Шундан кейин турли-туман баҳсналар билан шартномачилар бенз кетишди.

Нима қилиш керак? Тайёр бино қачонгача ҳувиллаб ётади? Агар унга озгина ишлов берилиб, баъзи бир ускуналар ўрнатилса бинойидек маҳсулот бериши мумкинку? Шу фикрда Ҳамза тумани савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти (қўшма корхона унинг қошида очилиши мўлжалланганди) бошлиғи Қодир Раҳимжонов тажрибали ходим Баҳодир Ғаффоровни ҳузурига чақирди.

— Ука, сизга бир топшириқ бор. Ҳар қалай институт кўрган олий маълумотли мутахассисисиз. Грецияликлар билан бошланган ишимизни энди ўзингиз ниҳоясига етказасиз.

Баҳодир Ғаффоров таклифга розилик билдирди. Серташвиш кунлар бошланди. Корхонани оёққа турғазиб олишнинг ўзи бўлмасди, албатта. Унга ўрнатилиши керак бўлган зарур асбоб-ускуналарни топиб келиш учун озмунча елиб-югуриш керакми? Ишбилармонлик билан қилинган иш тезда ўз самарасини кўрсатди. Корхонага керакли техникалар ўрнатилди. Дастлаб макарон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган бино фақат қандолатчиликка ихтисослаштирилди. Корхонанинг биринчи маҳсулоти эса бундан роса бир йил муқаддам ҳаётга йўлланма олди. Жиҳозлар соғи ортиб борган сари маҳсулот турлари ҳам кўпайди. Корхона биноларида янгидан-янги пиширик [illegible] сақлаш қурилмалари, қотиштирма жиҳозлари, ун элаш ускунаси, крем тайёрлаш машиналари ўрин олди. Бу техникалар ёрдамида бу ерда икки хил торт, турли-туман печенье маҳсулотлари, уч-тўрт турдаги пирожнийлар ва обинонлар тайёрланадиган бўлди. Биргина январь ойининг ўзида корхона даромади 11 миллион сўмни ташкил этди.

— Маҳсулотларимиз ўзимизнинг туман дўконларига тарқатилади, — дейди корхона бошлиғи. — Бу харидорлар учун ҳам, савдо хизматчилари учун ҳам қулайдир. Чунки илгарилари дўкон мудирлари мана шундай маҳсулотларни олиб келиш учун ўзга туман корхоналарига мурожаат этишар, турли оворагарчиликларга дуч келишарди. Энди эса улар бунақа ташвишдан қутулишган. Устига-устак ўзга корхоналардан келтирилган бу маҳсулотларнинг нархи устига харажатларни қоплаш учун устама 20 фоиз қўшимча белгиланарди. Ҳозир харидорлар бундай ортиқча тўловдан қутулишган. Фикримнинг исботи учун бир мисол келтирмоқчиман. Корхонамизда тайёрланган бир килограмм тортнинг нархи 3890 сўм бўлса, ўзга туман цехларидан олиб келинган шу миқдордаги маҳсулот эса харидорга 5 минг сўмга тушади.

Келгусида ишлаб чиқариш корпусини кенгайтириш режаси тузилмоқда. Шу мақсадда 240 квадрат метр майдонда қўшимча бино қад ростламоқда. Яқин кунларда уни жиҳозлар билан таъминлашга киришилади. Шу йилнинг учинчи чорагидан бошлаб эса янги бинода маҳсулот ишлаб чиқарилади.

— Ўшанда тайёрлаётган маҳсулотларимиз ҳажми 2 бараварга ошади. Ана шундагина биз нафақат ўзимизга қарашли дўконлар, балки ўзга туман дўконлари билан ҳам қандолат маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан шартномалар қабул қилиш имкониятига эга бўламиз, — дейди Баҳодир Ғаффоров бизга.

Кичик корхона аҳолидан буюртмалар ҳам қабул қилади. Унинг маҳсулотлари никоҳ ва туғилган кунлар муносабати билан туман аҳолисининг дастурхонидан ўрин оляпти.

Корхонанинг Абдуқаҳҳор Халилов, Ўткир Икромов, Дилфуза Азизовалар каби ходимлари эрта тонгдан кечгача эл дастурхонини тўкин қилиш йўлида хизмат қилмоқда.

Маҳмуд ОРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: кичик корхона фаолиятидан лавҳалар.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

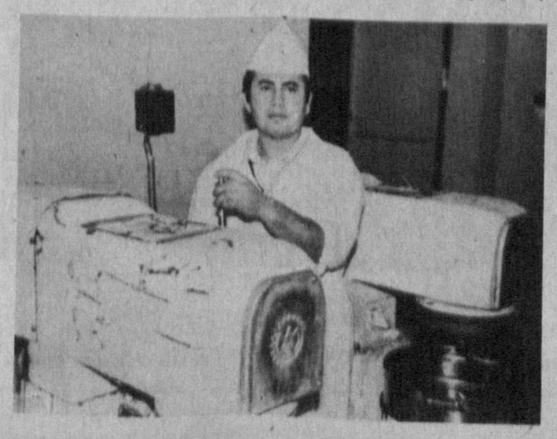

ЭҲТИЁЖ ОРТЯПТИ

БУНДАН икки йилча муқаддам шаҳримизда «Ўзбек Райфл» Ўзбекистон — Швейцария қўшма корхонаси ишга тушганди. Уни очишда Швейцариянинг дунёга машҳур фирмаларидан бири бўлган «Райфл»нинг хизмати катта бўлди. Фирма корхонага дастгоҳ, ускуна, мутахассислар билан яқиндан ёрдам берди. Фирманинг малакали ходимлари маҳаллий ишчиларимизни замонавий дастгоҳларни эгаллашга ўргатдилар.

Корхона асосан халқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Жинси материалларидан тайёрланган болалар ва катталар кийимлари, аёлларнинг уй кийимлари, ёстиқ жилди ва чойшаблар шулар жумласидандир.

Швейцария томони бугунги кунда ҳам тикув машиналари ҳамда эҳтиёт қисмлар билан таъминлаб турибди. Бу замонавий дастгоҳлар жаҳон бозорида бемалол рақобатлаша оладиган сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришга имкон яратди. Бунинг натижасида ҳозирги кунда маҳсулотларни чет элга чиқариш имкониятига эга бўлинди. Бу йил ҳам четга маҳсулот чиқариб, анчагина валюта ишлаб олиш режаланмоқда.

Корхона маъмурияти ишчиларни зарур хом ашё билан таъминлаш борасида бу йил бир қатор тадбирларни амалга ошириш ниятидалар. Шу масалада чет эллик фирмалар билан музокаралар олиб борилмоқда. Келажакда эса ўзимизнинг пахта толаларидан ишланган материаллардан шим, костюм, куртка ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам кўзда тутилган.

Ғулом ЮСУПОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари бўйича МАСЛАҲАТЧИ бўш лавозимини эгаллаш учун ўтказилаётган

ТАНЛОВГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

ТАЛАБГОР-ТАДҚИҚОТЧИ:

Ўзбекистон Республикасининг фуқароси бўлиши;

табиатни муҳофаза қилиш, атроф-муҳитни тадқиқ этиш соҳасида ёки бошқа турдош соҳаларда илмий даража (фан доктори бўлиши мақсадга мувофиқроқ)га эга бўлиши;

иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт билан боғлиқ манба (ресурс)лар ва амалий жабҳаларни бошқариш борасида 10—15 йиллик меҳнат фаолиятига эга бўлиши;

инглиз ва ўзбек тилларини яхши билиши зарур.

Маслаҳатчининг лавозим бурчлари қуйидагилардан иборат:

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги лойиҳалар ва дастурларни таҳлил қилиш;

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг табиатни муҳофаза қилиш фаолиятини бошқариш ва ана шу соҳада ёрдам кўрсатиш билан боғлиқ Тараққиёт дастуридаги тавсияномаларнинг бажарилишини назорат қилиб бориш;

тегишли дастурларни амалга оширишда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тизимидаги турли ташкилотларнинг вакилликлари ва миссиялари фаолиятини бошқариб бориш;

Ўзбекистоннинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги имкониятларини ривожлантиришга доир дастурларни ишлаб чиқиш жараёнига фаол кўмаклашиш;

миллий ноҳукумат ташкилотлари, хусусий сектор, хотин-қизлар, ёшлар ва жамиятнинг бошқа қатламларини табиатни муҳофаза қилиш тадбирларига кенг жалб қилишга кўмаклашиш;

Республикада Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атроф-муҳитга оид дастуридан жой олган вазифаларнинг бажарилиши билан боғлиқ ишларни бошқариб бориш;

атроф-муҳит масалалари бўйича Умумжаҳон вақфи доирасидаги тадбирларнинг қай йўсинда ўтказилаётганлигини назорат қилиб бориш;

тегишли миллий лойиҳаларнинг ишланмаларини тайёрлаш ва уларни таҳлил қилишда ёрдам кўрсатиш:

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тизимидаги ташкилотлар, молия муассасалари, халқаро ва миллий ноҳукумат ташкилотлари билан алоқа ўрнатиш.

Талабномалар 1994 йил 11 ФЕВРАЛГАЧА қуйидаги манзилда қабул қилинади. Тошкент шаҳри, 700029, Тарас Шевченко кўчаси, 4-уй.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистон Республикасидаги ваколатхонаси.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

Сапёрлар кўчасида таъмирлаш ишлари ўтказилиши муносабати билан трамвайлар ҳаракати қуйидаги жойларда беркилади:

5 февралда — «Россия» меҳмонхонасидан Марказий бозоргача бўлган йўналишда;

6 февралда — Марказий бозордан «Россия» меҳмонхонасигача бўлган йўналишда.

Бунда:

— **4-трамвай йўналиши беркилади;**

— **7-трамвай 5 февралда** — Талабалар шаҳарчаси — «Самарқанд» автостанцияси — «Россия» меҳмонхонаси — Нукус кўчаси — Марказий универсал дўкон — Талабалар шаҳарчаси йўналиши бўйлаб; **6 февралда** — Талабалар шаҳарчаси — Марказий универсал дўкон — Нукус кўчаси — «Россия» меҳмонхонаси — «Самарқанд» автостанцияси — Талабалар шаҳарчаси йўналиши бўйлаб қатнайди; **8-трамвай** — Бешқайрағоч — Марказий бозор йўналишида; **10-трамвай** — Ишчилар шаҳарчаси —Марказий бозор йўналишида; **18-трамвай** — Образцов кўчаси — Вокзал йўналишида; **28-трамвай**— «Зенит» заводи—«Самарқанд» автостанцияси йўналишида (Нукус кўчаси бўйлаб) қатнайди.

33-29-33 — Соҳиб ЕҚУБОВ, муҳаррир ўринбосари
33-57-02 — Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ, масъул котиб
32-53-21 — Марғуба АКРОМОВА, масъул котиб ўринбосари

БЎЛИМЛАР

⊙ Ижтимоий-сиёсий муаммолар
32-55-83 — Диншод ИСРОИЛОВ, мудир
32-53-66 — Машхура МИРЗАМУҲАМЕДОВА, мухбир.

⊙ Иқтисодиёт ва ҳаёт
32-57-84 — Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ, мудир
32-54-34 — Гулзода МАМБЕТОВА, мухбир
32-54-34 — Ғулом ЮСУПОВ, мухбир

⊙ Фан, маданият ва ахлоқ
32-54-19 — Саъдулла ШОДИЕВ, мудир
32-55-52 — Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ, мухбир
32-55-52 — Назира СОДИҚОВА, мухбир

⊙ Адабиёт ва санъат
32-53-10 — Темур УБАЙДУЛЛАЕВ, мудир
32-53-66 — Маликa ХИДИРОВА, мухбир.

⊙ Ахборот ва спорт
32-53-66 — Шуҳрат ЗОКИРОВ, мухбир.

⊙ Хатлар
33-29-70 — Зуҳра АЪЗАМХЎЖАЕВА, мудир

⊙ Эълонлар
33-81-42, 32-57-27.

Оддий китобхон Навоий ва Рудакий, Данте ва Руставели, Хайне ва Гёте ёки бошқа шоир ва ёзувчилар ижодини ўрганиб, уларнинг асарларидан бирданига баҳраманд бўла олмайди. Айниқса, таржимада бу яна ҳам мушкулроқдир. Шунинг учун, таржимон бирон асарни она тилига ўгириш жараёнидан унинг бадиий қиммати, тили, миллий руҳи, эстетик жиҳатларини асл нусхага мос келган-келмаганлигига катта эътибор бериш лозим.

Кейинги пайтларда мамлакатимизда Ғарбий Европа тилларидан ўзбек тилига ва аксинча, ўзбек тилидаги асарларни Ғарбий Европа тилларига, хусусан олмон тилига ўгириш кундан кунга ортиб бораётганлиги қувончли ҳолдир. Жумладан, олмон ёзувчиси Бруно Алицнинг «Қашқирлар орасида танҳо» романи таржимон Я. Эгамова томонидан, ака-ука Гримм эртакларини Ҳ. Раҳимов ва Ш. Салимовалар томонидан ўзбек тилига ўгирилганлиги ва шунингдек яна Ҳ. Раҳимов «Ўзбек халқ эртаклари»ни олмон тилига таржима қилганлиги бунга мисол бўла олади.

Яқинда олмон китобхонларига яна бир ўзбек асари тақдим этилди. Ўтган йили Олмониянинг Лейпциг шаҳрида Густав Киппенхауер нашриётида «Афанди латифалари»нинг олмончага таржимаси чоп этилди. Уни ҳамюртимиз олмоншунос олим Отабой Жуманиёзов ва олмониялик таржимоншунос Гайди Штайнлар ўгиришган.

Бизга маълумки, ўзбек бадиий тафаккурининг энг ибратомуз латифаларида халқ донолигининг бетакрор хусусиятлари ўз ифодасини топган. Уларда халқнинг ақл-заковати, меҳр ва шафқати, буюк яратувчанлик қудрати ўта таъсирчан талқин этилади. Ўзбек халқ ижодида муносиб ўрин эгалловчи ва ниҳоятда кенг оммавийлик касб этувчи жанрлардан бири латифалардир. Ўзининг шаклий ҳоссалари, мазмуний қамрови ҳамда тасвир усули жиҳатидан рус ва ғарб адабиётидаги анекдот жанрига ўхшаб кетади. Латифа яратилиши жиҳатидан бевосита халқ оғзаки ижоди ҳисобланса ҳам, бироқ Ўрта асрларда бу жанр шарқ классик адабиётида ривожланди.

* *Ўзбекистон ва жаҳон*

НАСРИДДИН АФАНДИ ОЛМОНИЯДА

Азалдан аждодларимиз йиғилишларда, тўй-маросимларда, хурсандчилик кунларда бир-бирларига латифа айтиб маросимларга файз киритишган. Шунингдек, бошқа халқлар ҳам хурсандчилик, қувноқликни худди ўзбеклардай эъзозлайдилар. Буюк олмон ёзувчиси Ҳерман Кант «табиатнинг инсонга ато этган энг буюк неъматларидан бири ҳазил-мутойибадир», деган эди. Демак, шундай ҳазил-мутойибаларда латифалар, анекдотлар катта ўрин эгаллайди.

Бугунги кунда олмон халқи ҳам ўзбек латифаларини ўз тилларида ўқиш имкониятига эга бўладилар. Шуни алоҳида қайд этиш керакки, Насриддин Афанди латифалари ҳозирги кунгача дунёдаги 27 тилга таржима қилинган. Илк бор 1857 йилда Вильгелм фен Камерлаер ва В. Прелоглар томонидан «Уста Насриддин латифалари» номи билан олмон тилида чоп этилди. Бу таржимага асос қилиб 1837 йилда Истамбулда чоп этилган Насриддин Афандининг 134 латифалари олинди. Энг муҳим ва яхши таржималардан бири бу Альберт Веселскийнинг Афанди латифаларини олмон тилига қилган таржимасидир. Бу 1911 йилда Ваймер шаҳрида чоп этилган бўлиб, Насриддин Афандининг 511 латифаси ва кулгили ҳикоячаларини ўз ичига олади.

Отабой Жуманиёзов ва Гайди Штайнлар бу таржимага Ғафур Ғулом нашриётида 1968 йилда чоп этилган «Латифалар» кўп томлик ўзбек халқ ижоди асари асос қилинган бўлиб, у 242 латифадан иборат. Таржимонлар латифаларни турли мавзуларга бўлишган. Масалан: «Афанди ва ҳукмдорлар». У турли мавзулардан ташкил топган. «Шоирлар ва бойлар», «Давлат арбоби», «Бемаъни ишлар ва худонинг қуллари тўғрисида», «Афанди дин пешвоси», «Ёмон қози», «Афандининг ҳамтовоқлари» ва «Афанди — замондошимиз» ана шулардандир.

Шуниси қизиқки, Насриддин Афандидек олмон халқининг ҳам ўз Афандиси — Ойленшпигели бор. Китобда бу икки халқ қаҳрамони бир-бири билан тенглаштирилади. Таржимада Насриддин Афанди тимсолида бутун ўзбек халқининг урф одати, турмуши, ёмонлар устидан кулиши, уларга кулгини, латифани қурол қилиб кураш олиб бориши ифода этилади. Латифага хос ихчам ва жозибали ифода усули, персонажларнинг ички оламини олмон тилида тўла ва чиройли қилиб китобхонга етказилиши ўқувчи диққатини ўзига тортмай қўймайди. Бундан ташқари, ўзбек халқ латифаларининг қаҳрамони дастлаб ким бўлишидан қатъий назар бир киши сиймосида тасвирланганки, улар олмон китобхонига бу ифодалар ўша шахсларга нисбатан, енгил муносабат, ҳазил-мутойибага йўғрилган меҳр, хайрихоҳликни англатган ҳолда берилган. Чунки халқ қаҳрамони Насриддин Афанди ҳар қандай қийин вазиятдан ўзининг топқирлиги, ҳозиржавоблиги, доно ва зукколиги билан осон қутулиб кетади, демак у ҳар қандай ҳаётий вазиятга мос келадиган даражада кенг миқёсда типиклаштирилган.

Шундай қилиб, латифа, анекдот жанрига шарқ ва ғарб халқларининг ҳамиша ҳам эҳтиёжи катта бўлиб келган. Отабой Жуманиёзов ва Гайди Штайнларнинг Афанди латифаларини олмон тилига қилган таржималари эса бу соҳа амалиётида яна бир муҳим қадам бўлади.

Шуҳратхон ИМЯМИНОВА,
ТошДУ хорижий филология факультети ўқитувчиси.

ОКЕАН ОРТИДАН ҚЎНҒИРОҚ

Меҳнат Қаҳрамони Антонина Хлебушкина раҳбарлик қилаётган 22-болалар уйида жуда қизиқарли тадбир — учрашув ва хайрия кечаси ўтказилди. Ушбу даргоҳга шу куни Ўзбекистоннинг деярли ҳар бурчагидан мазкур болалар уйининг собиқ тарбияланувчилари ўзларининг фарзандлари, баъзилари эса ҳатто невaралари билан ўз оналари, яъни Антонина Павловна Хлебушкинани кириб келган Янги йил билан табриклагани ташриф буюришди. Бу ерга етиб келолмаганлар эса телеграмма орқали ўз оналарини қутлашди.

Шуниси қизиқки, ҳатто АҚШ шаҳарларидан бирида яшовчи болалар уйининг собиқ тарбияланувчиси телефон орқали Хлебушкинани табриклади. Шунингдек, кечага Тошкентнинг Юнусобод туманида жойлашган «Юнусхон» шўъба корхонаси ва халқаро «Истиқлол» хайрия компанияси вакиллари ҳам келишди. Улар ота-онаси йўқ 50 га яқин болага 20 минг сўмлидан мақсадли жамғарма қўйиб, шу билан бирга болаларга 1 миллион 800 минг сўмлик совға-саломлар ҳам улашишди.

Беҳзод ХАЙИТМЕТОВ.

* *Миллий либосларимиз*

ХЎП АЖОЙИБ ТЎНИМИЗ БОР

Яқин бир танишимизникига меҳмондорчиликка борган эдик унинг ўғли даврага зардўзи тўн кийиб келиб ўтирди.

— Қаранг, қандай ажойиб либосимиз бор, — деди мезбон бизнинг қизиқиб қараётганимизни кўриб. — Қўли гул ҳунармандларимиз, чеварларимиз барака топишсин. Миллий маданиятимиз дурдоналарини асраб-авайлаб авлодларимизга етказишаяпти.

Эътиборимизни тортаётган тўн жуда дид билан тикилган бўлиб, зарли нақшлари эринмай туширилгани сезилиб турарди. Шундоққина кўз олдимизда миллий либос орқали ҳунармандларнинг ўлмас санъати ўзини намоён этаётганди. Кейинги пайтда ўзбек тўнига бўлган эътибор тобора ортиб бораётгани кишини қувонтиради. Кўча-кўйда, давраларда, тўй тантаналарида нафақат кексалар, ёшлар ҳам тўн кийишаётганининг гувоҳи бўлаяпмиз. Бу либос ярашиши билан бирга танани иссиқ ҳам тутади. Илгари кўпроқ қишлоқ жойларда кийилаётган бўлса, эндиликда шаҳримиздаги устахоналарга тез-тез буюртмалар тушаяпти.

Ўзбекнинг тўй-маъракаларини тўнсиз тасаввур қилиш қийин. Унинг яна бир ажойиб томони, меҳмондорчилигимиз рамзи, турли миллатлар ўртасида дўстлик ришталарини боғловчи воситадир. Шу сабабли юртимизга азиз меҳмонлар ташриф буюришса дўппи, қийиқча ва тўн кийгазилади. Юбилей кечалари ва бошқа тантаналарда ҳам тўн тақдим этилса даврага ўзига хос файз киради.

— Биз ўзбек миллий каштачилигига қизиқадиган ўқувчилардан гуруҳ тузиб бу санъат турини ўргатаяпмиз, — деди республика болалар бадиий ижодиёти маркази ўқитувчиси Дилором Солиҳова. — Қизлар дорпеч, зардевор, сўзана каби уй жиҳозлари тайёрлаш сирларини қунт билан эгалламоқдалар. Келгусида тўн тикишни ҳам ўрганишади. Мен бу ерда қизларга сабоқ бериш билан бирга пойтахтимиздаги устахоналардан бирида тўн тикаяпман. Битта тикув машинасида бўрттирма чок, кейингисида эса занжирли чок тайёрланади. Гуллари оқ, сариқ, қора, қизил иплардан фойдаланган ҳолда туширилади. Ҳунарманд бор санъати, меҳрини бағишлагaнига бу либос бежирим ва кўркам чиқади. Эгниларига тўн кийиб кетаётган кишилар, болаларни кўрсам ўзимнинг меҳнатимдан завқланиб кетаман.

Самад ШОДМОНОВ.

СУРАТДА: зардўзи тўни тикилмоқда.

Даврон Аҳмад сурати.

Ўзбекистоннинг барча вилоятларидан 27 нафар мактаб ўқувчиси ва талаба иштирок этган республика танлови «Янги давр Улуғбеклари» деб аталган эди. Уларни математика, астрономия, тарихга қизиқишгина эмас, исмлари ҳам бирлаштирган; ҳамма болаларнинг исми Улуғбек эди.

Буюк олим ва мутафаккир Мирзо Улуғбек тадқиқот олиб борган фанларга доир билимлар Улуғбеклар мусобақасининг мавзуси бўлди. Фан ва маданият арбобларидан иборат ҳакамлар Тошкент кимё-технология институтининг толиби Улуғбек Умаровни ғолиб деб топдилар. Унга бошқалар ердам беришди.

Истеъдодли ёшларга мадад бериш жамғармаси дастурининг моҳиятини жамғарма номининг ўзиёқ аён қилиб турибди. Жамғарма тўрт йил муқаддам тузилган бўлиб, унинг асосий фаолияти — истеъдодли ёшлар муаммоларига жамоатчилик эътиборини жалб этиш, юқори малакали ходимларни тайёрлашдан иборат. Хайрия ташкилотининг асосий жамғармаси қирқдан ортиқ муассислар ўтказган маблағдан иборат.

УЛУҒБЕК НОМИДАГИ ЖАМҒАРМА ИСТЕЪДОДЛИЛАРНИ ИЗЛАЙДИ

хусусий компьютер топширилди. Компьютерни танлов ташкилотчилари тасаррруфига «Юнитех интернешнл» Ўзбекистон—Ҳиндистон қўшма корхонаси тақдим этган эди.

Буюк олимнинг 600 йиллик юбилейига бағишланган бу ғайриоддий мусобақани Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларга мадад бериш республика жамғармаси ўтказди. Танловни уюштиришда унга Тошкент шаҳри Мирзо Улуғбек тумани ҳокимлиги, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи, республика болалар жамғармаси, Ҳамза номидаги давлат академик драма театри жамоаси ва

Жамғарма республика олий ўқув юртлари, истеъдодли ёшларни излаш билан шуғулланувчи жамоат ташкилотлари билан алоқани йўлга қўйган сўнгги икки йил ичида юздан ортиқ йигит ва қиз АҚШ, Туркия, Германия, Франция ва бошқа мамлакатлар университетларида ўқиш учун юборилди. Номзодларни танлаш чоғида яхшилар орасидан энг яхшилари — халқаро ва республика танловлари, олимпиадалар ғолиблари, истиқболли ёш олимлар сайлаб олинди.

Республика ёшлар институти тил соҳасидаги тайёргарлик марказининг ўқитувчиси Муҳаббат Алиева АҚШдаги энг нуфузли ўқув юртларидан бири — Жексон давлат университетига қабул қилинди. Яқинда Америкага жўнаб кетган бу қиз бир йил давомида у ерда билимини мустаҳкамлайди. Йўл харажатини Улуғбек номидаги жамғарма тўлади, АҚШдаги таълим ва истиқомат харажатларини эса, Америка томони ўз зиммасига олди.

Ҳозирги пайтда билимга ташна ёшларга моддий мадад бериш катта аҳамиятга эга. Жамғармани барпо этган муассислар буни яхши билишади. Шу сабабли Халқ таълими ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари билан биргаликда ўқишда аъло натижа кўрсатган икки юз нафар мактаб ўқувчиси ва талабага Улуғбек номидаги махсус стипендия тайинланди. МДҲ мамлакатларининг олий ўқув юртларида таълим олаётган юртдошларимиз ҳам унутилгани йўқ. Уларнинг энг истеъдодлиларига жамғарма стипендияси тайинланган.

Республикамиздаги юзлаб йигит ва қиз Улуғбек бобомизнинг бўлажак юбилейига бағишланган яна бир танловда қатнашдилар. Бу танловнинг шиори — «ихтиро қил, давола, ижод эт, Ўзбекистон, Ўзбекистонни асра» эди.

Жамғарма раҳбарларининг эндиги орзуси — ёш рассом ва ҳайкалтарошлар асарларининг катта кўргазмасини ташкил этишдир.

(ЎзА).

Кўринмас юз чиройлик юз юзингча
Эмас жононалар жоно ўзингча.

Козим Ўлмасов сурати.

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ

РИВОЯТЛАР ВА ҲИКОЯТЛАР

ШОҲ ДОРОНИНГ ИЛТИМОСИ

МАЪЛУМКИ, форс подшоси Доро I (эрамиздан олдинги биринчи асрда яшаб ҳукмронлик қилган)нинг Мидия (ҳозирги Курдистон)да жойлашган Бисутун тоғидаги қоялардан бирига ёзиб қолдирган ўйма хати энг қадимги осори атиқалардан бири ҳисобланади.

«Мен — Доро, буюк шоҳ, шоҳларнинг шоҳи, Форс шоҳи, бошқа вилоятларнинг шоҳи. Виштаспанинг ўғли, Аршаманинг набираси, Аҳмонийлардандурман» — деб бошланади бу ёзув. Кейин у ўзининг етти пуштини санаб ўтади ҳамда қайси мамлакатлар унга қарамлигини, қайси юртларни босиб олганлигини қайси подшолар билан жанг қилганлиги ва енгганлигини бирма-бир санаб ўтади. Ўз даврининг қиличидан қон томган ҳукмдори бўлган бу подшонинг юришларию урушларини тадқиқ этиб, баҳо беришни биз тарихчиларга қўямиз-да, ўз муддаомизга ўтамиз.

Шоҳ Доро ўз ёзувининг охирида келгуси авлод кишиларига шундай мурожаат билан илтимос қилади:

«Сен, вақти келиб мен ёздирган бу ёзувни, бу тасвирларни кўрган одам, уни бузма...

Агар сен бу ёзув ва тасвирларни кўриб бузсанг, имконинг борича уни сақламасанг, худо сенинг жазоингни бергай, авлод-аждодларингни қуритгай, қилган барча аъмолингни йўққа чиқаргай».

Ҳа, шоҳ Доро тўғри огоҳлантираяпти. Кимки ўзидан олдин ўтганларни мазаммат қилса, ёзган ёзувларини ўчиртирса, айтган гапларини бекорга чиқарса — ўзи ҳам узоққа бормайди. Буни ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

МАВЛОНОНИНГ ЎГИТЛАРИ

БУТУН умри олам сирларидан воқиф бўлиш, чин ҳақиқатни излашга сарф этилган мавлоно шайх Абу Али ибн Сино ўз умрининг ниҳоясида бир рисола ёзди. «Ҳайй ибн Якзан» деб аталган бу асар унинг аввалги ёзган «Тиб қонунлари», «Китоб — аш-шифо» ва бошқа ўнлаб илмий-фалсафий асарларидан бутунлай бошқача эди. Асарда у Бахт мамлакатига Олий ҳақиқатни излаб сафар қилиш лозимлигини таъкидлайди ва бу йўлга бел боғлаганларга шундай йўл-йўриқлар беради:

«Олға, бирoдарларим! Худди жайрадек тиконли зирҳларга ўралиб олинг. Ботинингизни очингда, зоҳирингизни маҳкам беркитинг. Илондек пўст ташланг, қуртдай ўрмаланг, қуроли думида бўлган чаёндек бўлинг илло ёдингиздан чиқармангки, иблис одамга орқа тарафдан ҳужум қилади!..

Иссиқ қум ютувчи туяқушдек бўлинг. Суяк ютувчи илондек бўлинг. Ўтга ўзини отувчи самандардек бўлинг. Ҳеч қачон кундузи кўринмайдиган кўршапалаклардек бўлинг. Илло, энг яхши қушлар — кўршапалаклардир».

Ажабо, шайхга нима бўлди? Нега у инсонларни илон, чаён, қурт-қумурсқа, кўршапалак сингари кишида сесканиш уйғотувчи мавжудотларга ўхшашга даъват этаётибди?

Бу сирни турли олимлар турлича талқин қиладилар. Абу Али ибн Синонинг ҳаёт йўлини чуқур тадқиқ этган грузин олимаси Л. Салдадзе «Ибн Сино» китобида бу таққослашлар тасаввуфча тимсоллар эканлигини, чунончи илондек пўст ташлаш инсоннинг Ҳақиқатга етишиш учун ўз танидан халос бўлиши, қум ютувчи туяқуш, суяк ютувчи илон эса инсонларнинг нафсу ҳирсларига ишора, ўзини ўтга ташлаган самандар эса фидойиликка чорлов, кўршапалаклар эса ташқи ниқоб остида яширининб ётган ички моҳиятни изловчи олимларга қиёслаш эканлигини ёзади. Олима ўзича ҳақ.

Аммо, менимча мавлоно шайхнинг бу антиқа ўгитларининг асл маъноси тасаввуфий тимсоллар бўлиш билан бирликда ҳаётий аччиқ тажрибалар меваси ҳамдир.

Олим бу асарини ҳаётининг энг оғир, таҳликали дамларида Фаражон қамоқхонасида ўлим ҳавфини кутиб ётган пайтида ёзган. Унинг ҳомийси бўлмиш Шамс уд-Давла ўлгач, ҳокимиятни ўз қўлига олган лашкарбоши Тож ал-Мулк собиқ вазир бўлмиш олимнинг қонига ташна эди. Шундай шароитда буюк ирода эгаси Ибн Сино ўлим ваҳимасини хаёлидан қувиб қўлига қалам олиш ва ўзи сингари Эзгулик ва Ҳақиқат изловчиларга ўша топдаги оғир аҳволи ҳамда бутун ҳаёти давомида кўрган хўрлик, зўрлик ва аламлардан олган ҳаётий сабоқларидан келиб чиқиб юқоридагича насиҳат қилади, йўл-йўриқлар ўргатади. У ўз маслакдошларига «бутун атрофингиз жоҳил ва мутаассиб душманлар билан тўлган бир замонда худди жайрадек ўзини ҳимоя қила оладиган, илондек эпчил, қуртдек эҳтиёткор, чаёндек ҳушёр бўлинг», демоқчи. Қизиган қум ютувчи туяқушу, суяк ютувчи илонга ўхшашликка чақириш эса ҳар қандай қийинчиликларга тайёр туриш эътиқод, маслак йўлида сув келса симиришу, тоғ келса кемиришга чорлашнинг ўзгинасидир. Кўршапалакдай бўлиш эса ўзини бекордан-бекорга кўз-кўз қилмасдан, устакор бўлиш, ҳар қандай тўсиқдан ҳам йўл топиб кета олишга ишорадир.

Ҳа, мустабидлик, зулм-жаҳолат авжига минган пайтда Ҳақиқат курашчилари шундай бўлишга мажбурдирлар. Мавлоно шайх Абу Али ибн Сино ёзган антиқа ўгитларнинг маъноси шу ва улар ҳамиша асқотувчи пурҳикмат дастурлардир.

ИМОМ БУХОРИЙНИНГ СЎНГГИ МАНЗИЛИ

ЭЛЛИГИНЧИ йиллар эди, мен ёш, жўжахўроз матбуотчи хизмат сафари билан Самарқанд вилоятининг Пойариқ туманига бориб келдим. Челак, Лойиш деган қишлоқларида бўлдим. У пайтлар — бошқача пайтлар, ҳар қадамда зиёфат, меҳмондорчилик дегандай. Энди пойтахтдан келган меҳмонмиз, ўтиришнинг тўри бизники, бировга гап бериш йўқ. Суҳбатлардан бирида мезбонлардан — кексароқ матбуотчи акамиз Исмоил Бухорий қабри ҳақида сўз очиб қолди. Бориб, йўл-йўлакай зиёрат қилган бўлдик. Бир оддийгина қишлоқда экан, кўп учрайдиган «ўртача» мозористон экан-да деб ўйладик. Лекин ҳалиги улуғроқ кишимиз бу мозорни унчалик «менсимаётганимизни» сезди шекилли, «бу мозор жуда улуғ жой, уни зиёрат қилиш учун бутун дунёдан одамлар келади», деб қўйди. Биз эса ичимизда. «Ахир, унақа улуғ авлиё бўлса ё Самарқандда ё бўлмаса Бухорода ётмасмиди?» деб ўйладик.

Мана, ёш ҳам бироз улғайиб, унча-мунча нарсаларни, айниқса, шу пайтгача «тишимиз ўтмаган», «китобхоналарда учрамаган» тарихий асарларни ўқиб имом Муҳаммад бин Исмоил Бухорийнинг кимлигини — ислом оламининг буюк бир сиймоси, Бухорода таваллуд топиб, Маккага бориб, шу ерда қолиб, ҳадис илмида камолотга эришган, минг олти юз ҳадисни жамлаган «Саҳиҳи Бухорий» китобини яратган буюк бир зот эканлигини, мазкур асар исломиянинг энг мўътабар ва мукаммал асари ҳисобланишини билдик. Имом Бухорий кейин ўз юрти — Бухорога қайтганида бу ернинг уламолари томонидан сиғиштирилмай, иғвою туҳматларга дучор бўлиб Самарқанддан анча узоқдаги қадимги номи Хартанак бўлган бу қишлоққа сургун қилинган ва бу ерда кўп истиқомат қилмасдан бир кишининг уйида мусофир сифатида қўниб, кейин сал ўтмасдан вафот топганини ҳам кейин ўқиб билдим. Демак, бу машҳур олим ва руҳонийни бу ерга ҳасад ва иғво қувиб келган, шу боисдан унинг мозори ҳам худди ўзи сингари бир четда ғариб бўлиб қолган. Аммо унинг душманлари бу азиз зотнинг меҳнати, ислом дунёсига ёйилган номию, шон-шуҳратини йўқ қила олмаганлар. «Имомнинг қабридан анча муддатгача мушкдан ҳам хушбўйроқ ис келиб турди, кейин йўқолиб кетди», деб афсус билан ёзади «Самария» китобининг муаллифи Абу Тоҳирхўжа.

Табаррук зот — имом Исмоил Бухорийнинг жойлари жаннатда бўлсин, сиз эса — азиз ўқувчи, йўлингиз Челак томонларга тушиб қолса бу қабрни албатта зиёрат қилиб ўтишни унутманг, илло бу ерда олижаноб инсон, буюк ҳадисчи ва шу билан биргаликда ҳасад қурбони — ғариб мусофир Исмоил Бухорий ётибдилар.

МУҚАННАНИНГ СЎНГГИ ДАҚИҚАСИ

МУҚАННА (Ҳошим ибн Ҳаким) тарихимизда қолган мураккаб сиймолардан биридир. Бизнинг замонамизда яратилган асарларда уни араб истилочиларига қарши кўтарилган халқ қўзғолонининг бошчиси, қўрқмас, фидойи қаҳрамон сифатида тасвир этилади. Аммо бундан минг йил олдин Абу Бакр Муҳаммад Наршахий томонидан ёзилган «Бухоро тарихи»да муаллиф Муқанна ҳақида сўз кетганда ҳар гал унга нисбатан «оғзига тупроқ», «унга лаънатлар бўлсин», деган ибораларни қўшиб кетади ҳамда уни жодугар, худолик даъвосини қилган сохтакор, ўзини эса «жуда хунук, боши кал ва бир кўзи кўр бўлганидан ҳамиша юзига кўк парда тутиб юрарди», деб тасвирлайди. Турган гапки, бу ерда ўша давр ҳукмрон мафкурасининг таъсири сезиларли. Аммо Муқанна ким бўлишидан қатъи назар катта бир халқ ҳаракатининг етакчиси, ўша даврдаги ҳукмронлар ва истилочиларга даҳшат солган, зулм ва истибдодга очиқдан-очиқ қарши чиқиб, бу йўлга халқни сафарбар эта олган шахсдир. Наршахийнинг гарчи қоралаб ёзса-да қайд этиб ўтишича Ҳошим ибн Ҳаким Марв атрофидаги Козза деган қишлоқда туғилиб ўсган, кейин Хуросон лашкарбошиларидан бири, кейин эса амирнинг вазири бўлган. Сўнг пайғамбарлик даъвосини қилгани учун халифа томонидан Бағдодга олиб кетилиб зиндонга солинган, бу ердан омон қутулгач яна келиб, энди... худолик даъвосини қилган, ўша давр ҳукмдорларига «Қудрат, эгалик, иззат ва ҳужжат Муқаннаникидир, менга имон келтиринг», деб номалар юборган. Тез орада унинг тарафдорлари кўпайиб кетган. Муқанначилар жангда шаҳид бўлганда кафан бўлсин учун оқ кийиниб юрардилар, шунинг учун уларни «оқ кийимлилар», деб аташган. Муқанна бошлиқ қўзғолончиларнинг куч-қудрати Хуросон амиридан тортиб Бағдод халифасигача таҳликага соларди. Шунинг учун улар бирлашиб қўзғолонни шафқатсизларча бостирардилар, Муқанна охирги дамда ёниб турган оловга ўзини ташлаб ҳалок бўлади.

Муаррих Наршахий бу воқеани унга шоҳид бўлган аёл (Муқаннанинг хотинларидан бири) тилидан шундай тасвирлайди: «Муқаннанинг фармони билан уч кундан бери тандир қизитаётган эдилар. Муқанна ўша тандир олдига бориб кийимни ечди ва ўзини тандирга отди. Тандирдан бир тутун чиқди. Мен у тандир олдига бориб унинг вужудидан ҳеч асар кўрмадим.

Муқанна ўзининг охирги дақиқаларида нималарни ўйлаган экан-а? Наршахийнинг фикрича Муқанна деди: «Қачон бандаларим менга бўйсунмасалар мен осмонга чиқиб у ердан фаришталарни олиб келаман ва уларни бўйсундираман» дер эди. Халқ: «Муқанна фаришталарни олиб келиб бизга осмондан ёрдам бериш учун осмонга чиқиб кетди. Унинг дини дунёда абадий қолади», десин деб ўзини куйдирди, дейди. Бўлса бордир. Балки Муқанна: «Афсуски, қўзғолон енгилди, бу золимлар мени дорга осишлари аниқ, ўлигимни топсалар ҳам барибир таҳқирлайдилар, шундай қилайки ўлигим ҳам қолмасин», деганмикин? Балки: «Э, бу дунёнинг ташвишлари дўзахдан ҳам баттарроқ экан, ундан кўра оловда ёнмоқ минг марта афзал», деган бўлса-чи? Валлоҳу аълам.

«ИЧГАН СУВИ ИЛМ БЎЛСИН»

ҲАЗРАТИ шайх Ҳасан Басрий Муҳаммад алайҳиссаломнинг аёлларидан Умму Саламанинг синглисидан туғилган бўлиб, ёш болалигида пайғамбарнинг уйларида тез-тез бўлиб турар эди. Бир куни у пайғамбарнинг косасидаги сувни ичиб қўйди. Муҳаммад алайҳиссалом:

— Менинг косамдаги сувни ким ичди? — деб сўрадилар.

— Ҳасан ичди, — деб жавоб қилишди унга.

— Ҳасаннинг ичган суви илм бўлсин, — деб дуо қилдилар пайғамбаримиз.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг пок ният билан қилган дуолари ижобат бўлди — Ҳасан Басрий дин илмининг пешвоси, имом бўлиб етишди.

«...АҲЛИ КЎНГИЛ АЗИЗ...»

— Сен ваъз ўқиганингда жуда кўп жамоат йиғилади, бундан хурсанд бўларсан? — деб сўрашди Ҳасан Басрийдан.

— Биз авом тўдасининг йиғинидан эмас, яқин кўнгил аҳлини кўрганимиздан шодмиз, — деб жавоб қилди Ҳасан Басрий.

Маълумки, Тошкентда қардош Қозоғистон Президенти Н. А. Назарбоев билан республикамиз Президенти ўртасидаги олий даражадаги учрашув натижаларига кўра бир қатор муҳим давлатлараро ҳужжатлар имзоланди. Уларга мувофиқ, жумладан Ўзбекистонда Қозоғистон, Қозоғистонда эса Ўзбекистон кунлари ўтказишга мўлжалланган.

Хўш, Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларини ўтказишга тайёргарлик қандай кетяпти? Мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирининг ўринбосари, Ўзбекистон халқ артисти Теша Мўминов билан учрашиб, шу хусусда суҳбатлашди.

— Теша Ҳусаннович, шартномада кўзда тутилган тадбирлар хусусида муштарийларимизни огоҳ этсангиз...

— Ўзбекистон ва Қозоғистон маданият вазирликлари ўртасидаги ҳамкорлик доирасига кирувчи тадбирлар жуда ҳам катта кўламда белгиланган. Улар орасида кўшма фестиваллар, айтишувлар, танловлар, ҳаваскор ижодий жамоаларининг кўриклари алоҳида шилаш мақсадида семинарлар, конференциялар, турли йўналишдаги ўқишларни ҳам ўз ичига олади. Ўйлайманки, бундай фикр ва тажриба алмашишлар бизга ҳам, қозоқ дўстларимизга ҳам фақат фойдали бўлади.

Келажакда иккала халқнинг атоқли адиблари, кино ва театр артистлари, маданият арболари, рассомларининг ижодий учрашув кечаларини ўтказамиз. Биз оркестри, «Гуллар» Давлат ёшлар ансамбли, «Сўзғон» дасталари иштирок этишади.

«Баҳор» концерт залида эса юқоридаги машҳур дасталар ва хонандалар иштирокида катта байрам концерти берилади. Мухтор Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг концерт залида камер мусиқа оҳанглари янграйди. Концертда Ж. Абубакирова, А. Мусахўжаева, Г. Қодирбекова, Г. Мурзабекова, А. Днишевлар қатнашиш истагини билдирдилар.

Алишер Навоий номли академик катта опера ва балет театри саҳнасида қозоқ қардошларимизнинг санъат усталари иштирокида А. Жубанов, Л. Ҳамидийларнинг «Абай», Ж. Верди нинг «Травиата» опералари, Л. Минкуснинг «Дон Кихот» балети ўйналади. Томошаларда қозоғистонлик таниқли опера қўшиқчилари А. Днишев, Г. Есимов, Н. Усенбаева, раққослар Б. Смагулов, Г. Тутқубаевалар иштирок этадилар. Ҳамза номли академик драма театримиз саҳнасида Мухтор Авезов номидаги қозоқ давлат драма театри ўз гастролларини бошлаши назарда тутилган.

— Қозоғистон Республикаси кунлари иштирокчилари юртимизнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлишадими?

— Албатта, меҳмонлар Нукус, Жиззах, Гулистон, Самарқанд шаҳарларига ташриф буюришади. У ерда ҳам жўшқин учрашувлар, дийдорлашувлар бўлиб ўтади.

Қозоғистон Республикаси кунлари «Туркистон» саройида тантанали ёпилади.

— Аввал бу Қардошлик байрами Қозоғистон Республикаси маданият кунлари деб талқин қиликган эдинку?

— Саволингизга тушундим. Сабаби шуки, Ўзбекистонга нафақат маданият, санъат намояндалари, балки техника, илм-фан арболари, соғлиқни сақлаш, халқ таълими вакиллари ҳам ташриф буюришади. Қозоғистон Республикасида ҳаётга тадбиқ этилган энг янги технологиялар, ишланмалар, соғлиқни сақлашдаги, Халқ таълимидаги янгиликларни акс эттирувчи кўргазмалар уюштирилади. Таниқли олимлар, фан намояндалари билан учрашувлар бўлиб ўтади. Хуллас, Қозоғистон Республикасининг бугунги куни билан тўла танишамиз.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

** Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари олдидан*

ҚОН-ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

ўрин тутади. Марказий Осиё халқларининг «Наврўз» ижодий фестивалини ҳам бу гал бирга тайёрлаймиз, бирга ўтказамиз.

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги юртимиздаги қозоқ маданият марказига оталиқни ўз зиммасига олади.

Булардан ташқари, шартномага алоҳида банд қилиб киритилган бошқа тадбирлар ҳам талайгина. Икки халқ адабиёти, халқ ҳунармандчилиги, ўймакорлик санъати намуналаридан кўчма кўргазмалар ўтказилади. Республикамиз ҳудудида қозоқ халқининг атоқли фарзандларига ўрнатилган тарихий ёдгорликларни, Тўлабий, Сирим Датов, Ялангтўш Баҳодир зиёратгоҳларини қайта тиклаш ҳамда таъмирлаш белгиланган.

Хайрли ишларимиздан яна бири бир хил йўналишда иш олиб борувчи музейлар ўртасида ҳам шартномалар тузилади. Бу ишнинг маънавиятимизда тутган ўрни беқиёслиги ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Шартномада зикр этилган тадбирларнинг кўпчилиги мусиқа кўриқхона, очиқ ҳаводаги музейлар, таъмирлаш ва тиклаш, кутубхоналар ишини янада яхшилаш мақсадида семинарлар, конференциялар, турли йўналишдаги ўқишларни ҳам ўз ичига олади. Ўйлайманки, бундай фикр ва тажриба алмашишлар бизга ҳам, қозоқ дўстларимизга ҳам фақат фойдали бўлади.

Келажакда иккала халқнинг атоқли адиблари, кино ва театр артистлари, маданият арболари, рассомларининг ижодий учрашув кечаларини ўтказамиз. Биз-

нинг постановкачи гуруҳларимиз Қозоғистон театларида, қозоқ биродарларимиз эса Ўзбекистон театрлари саҳнасида спектакллар саҳналаштиради. Икки республиканинг санъати ҳаётидаги янгиликлардан доимо ахборот алмашиб туришлар йўлга қўйилади.

Ва ниҳоят, Ўзбекистон Республикасида Қозоғистон, Қозоғистон Республикасида Ўзбекистон кунлари ўтказилади. Бу тадбир халқларимиз ҳаётида катта маданий воқеа бўлади, албатта.

— Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунлари қачон ўтказилади? Унинг дастури, режалари тузилганми?

— Қозоғистон Республикаси кунларини мамлакатимизда шу йили май ойининг иккинчи ярмида ўтказишни мўлжаллаяпмиз. Унинг дастурини ҳам асосан белгиладик. Бирон ўзгариш бўладиган бўлса, иш жараёнида амалга оширамиз. Қозоғистон кунлари Халқлар дўстлиги саройида тантанали очилади. Очилиш маросимида «Ўтрор сози» фольклор-этнографик дастаси, «Оққув» рақс жамоаси, Қарағанда вилояти филармониясининг Таттимбет номидаги халқ чолғу асбоблари оркестри, «Гуллар» Давлат ёшлар ансамбли, «Сўзғон» дасталари иштирок этишади.

«Баҳор» концерт залида эса юқоридаги машҳур дасталар ва хонандалар иштирокида катта байрам концерти берилади. Мухтор Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг концерт залида камер мусиқа оҳанглари янграйди. Концертда Ж. Абубакирова, А. Мусахўжаева, Г. Қодирбекова, Г. Мурзабекова, А. Днишевлар қатнашиш истагини билдирдилар.

Алишер Навоий номли академик катта опера ва балет театри саҳнасида қозоқ қардошларимизнинг санъат усталари иштирокида А. Жубанов, Л. Ҳамидийларнинг «Абай», Ж. Вердининг «Травиата» опералари, Л. Минкуснинг «Дон Кихот» балети ўйналади. Томошаларда қозоғистонлик таниқли опера қўшиқчилари А. Днишев, Г. Есимов, Н. Усенбаева, раққослар Б. Смагулов, Г. Тутқубаевалар иштирок этадилар. Ҳамза номли академик драма театримиз саҳнасида Мухтор Авезов номидаги қозоқ давлат драма театри ўз гастролларини бошлаши назарда тутилган.

— Қозоғистон Республикаси кунлари иштирокчилари юртимизнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлишадими?

— Албатта, меҳмонлар Нукус, Жиззах, Гулистон, Самарқанд шаҳарларига ташриф буюришади. У ерда ҳам жўшқин учрашувлар, дийдорлашувлар бўлиб ўтади.

Қозоғистон Республикаси кунлари «Туркистон» саройида тантанали ёпилади.

— Аввал бу Қардошлик байрами Қозоғистон Республикаси маданият кунлари деб талқин қиликган эдинку?

— Саволингизга тушундим. Сабаби шуки, Ўзбекистонга нафақат маданият, санъат намояндалари, балки техника, илм-фан арболари, соғлиқни сақлаш, халқ таълими вакиллари ҳам ташриф буюришади. Қозоғистон Республикасида ҳаётга тадбиқ этилган энг янги технологиялар, ишланмалар, соғлиқни сақлашдаги, Халқ таълимидаги янгиликларни акс эттирувчи кўргазмалар уюштирилади. Таниқли олимлар, фан намояндалари билан учрашувлар бўлиб ўтади. Хуллас, Қозоғистон Республикасининг бугунги куни билан тўла танишамиз.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

САЙЁРАМИЗ РАҚАМЛАР КЎЗГУСИДА

⊙ Сайёрамиз Қуёшдан узоқлиги жиҳатидан учинчи ўринда туриб, улар орасидаги масофа 149,6 миллион километрга тенг.

⊙ Ер Қуёш атрофида секундига 30 километр тезликда ҳаракатланиб 365,24 кунда бир марта тўла айланиб чиқади.

⊙ Ерда йил фаслларининг алмашиниб туришига унинг ўзи орбита текислигига нисбатан 66,5 даража оғганлиги сабаблидир.

⊙ Ер ўз ўқи атрофида 23 соат 56 минут 4 секундда тўла айланиб чиқади.

⊙ Ернинг экваториал радиуси 6378 километр, яъни қутб радиусидан тахминан 21 километр катта.

⊙ Ернинг оғирлиги — тахминан $6 \cdot 10^{24}$ килограмм, ўртача зичлиги ҳар куб сантиметрда 5,5 граммдан иборат.

⊙ Ер атрофини ўраб турган ҳаво қатламларининг оғирлиги тахминан 5160 триллион тонна келади.

⊙ Ҳавонинг 21 фоизи кислород, тахминан 78 фоизи азот, қолган қисми аргон, карбонат ангидрид ва сув буғларидан иборат.

⊙ Ер юзида суюқ ҳолатдаги сувнинг ҳажми 1 миллион 370 минг триллион куб метр, умумий майдони 3 минг 610 миллиард квадрат метрга тенг.

Мурод РАҲИМОВ.

** Муштарий илтимосига кўра*

«ДУНЁНИ ҚАНДОҚ ХОҲЛАСАМ, ШУНДАЙ КЎРАМАН»

«Ҳурматли таҳририят!

Ҳар куни «Оддий Мария» телевизион кўп серияли бадиий фильмини интиқлик билан кутамиз. Бизга Марияннинг чиннакам оддийлиги, малоҳати жуда ҳам ёқади. Худди онламизнинг аъзосидек бўлиб қолган у бизга. Сизлардан илтимос. «Оқшом» саҳифаларида агар иложи бўлса, Мария — Виктория Руффо ҳақида ҳикоя қилиб берсангиз...

Муҳаббат МУҲАММАДЖОНОВА,
уй бекаси».

ВЕРОНИКА Кастро — Марианнадан кейин минглаб одамларни ҳайратга солган Виктория Руффо ҳақида ёзишнинг ўзи бўлмади. У олис Мексиканинг пойтахти Мехикода яшаса...

...Эшик очилиб, Мария — Виктория Руффо кўринди. Ўша кўплаб юртдошларимизнинг қалбини асир этган Виктория. Қоп-қора узун сочлари елкаси билан битта, испанчалаб илтифот қилади: «Марҳамат», қоши қора, ёқимтой, кўзлари чақноқ бола чопиб келади: «Ойи, бу ким?» «Меҳмон», — дейди Руффо одоб билан...

— Виктория, бутун дунёда, ҳаттоки Ўзбекистонда минглаб мухлисларингиз бор... Ҳаммаси сизни бир кўришдаёқ севиб қолишган.

— Сизга қандай миннатдорчилик билдиришимга ҳам ҳайронман. Мухлисларим орасида ҳатто Президентлар ҳам борлигини биласизми? Колумбия Президенти ўз мамлакатига таклиф этганда ишим кўплигидан боролмадим. Нима деб ўйлаётган экан — билмадим. — Ўзи сиз шунақангги узундан-узоқ теленовеллаларда ўйнайсизми? Қанақа теленовеллалар ўзингизга ёқади?

—Эй, улар жуда ҳам кўп. Биттаси бору «Бироз яшайлик» деб аталади. Бош ролда ажойиб актриса Анхелико Арагон ўйнайди. Менга йигирма йил аввал суратга олинган «Бўрилар бешиги» ҳам ёқади...

— Демак, Мексикада кўришга арзигулик телефильмлар сероб экан. Лекин биз икки-учтасинигина биламиз.

— Албатта! «Бойлар ҳам йиғлайди» телесериали бутун дунё севиб томоша қилган энг яхши фильмларимиздан бири. Ҳамма вақт, ҳамма ерда шов-шувга сабаб бўлган.

— Негадир сиз, сизнинг дугоналарингиз қатнашган теленовеллалар театршуносларнинг қаттиқ танқидига дуч келади. Ҳатто, жуда ҳам оддий деб қўл силтаб қўяқолишади. Нега шундайлигини ўйлаб кўрганмисиз?

— Балки, теленовеллаларни мириқиб томоша қилаётганлар классик театр ва кинони севадиганлар тоифасидандир. Теленовеллаларнинг асосий вазифаси — одамларга ором бағишлаш, уларда кайфият уйғотиш. Уларда, менимча, чуқур бир йўналиш, ғоя йўқ.

«Оддий Мария»да эса шундай йўналиш, ғоя бор назаримда. Бу энг аввало аёл томонидан ҳаётдаги турли ҳолатларни енгиб ўтиш! Ҳар қандай теленовелла худди эртакдек бошланади. Камбағал қиз бойвачча миллионер йигит билан учрашади ёки йўқолиб қолган миллионер отасини топади. Бу одамларга орзу қилишда ўзига хос услубда кўмаклашиш. «Оддий Мария» одамларга ҳам кўмаклашади, ҳам сабоқ беради. Менинг қаҳрамоним барча нарсага ўзи эришади. Ўз интилиши, иродаси билан эришади. Унинг характери шунақа кучли. Ҳатто мақсадига ўз миллионерини топмаса ҳам эришади.

— Барча теленовеллалар муҳаббат, эҳтирос, изтиробга тўлиқ. Буни қандай изоҳлайсиз?

— Ижро этган ролларимнинг ярми мен — ўзим! Чунки уларга ўзим ҳаёт бағишлайман. Уларга 32 йиллик ҳаётимда кўрганларимни сингдираман. Шу сабабли улар жонли, ҳаётий бўлиб гавдаланадилар. Лекин салбий роллар ижро этган актрисаларни қандай қабул қилишаркин? Уларга ҳатто тош отганларини ҳам гувоҳи бўлганман. Бу ҳам актёрнинг маҳоратининг меваси, холос. Ёшим улғайганда қандайдир бир ёвуз аёлнинг образини акс эттирмоқчиман. Ҳозир эса иложи йўқ, томошабинлар бунга йўл қўйишмайди.

Театрда ижро этган ролларим эса теленовеллалардагига сира ҳам ўхшамайди. Саҳнада комедияларда банд бўламан, одамларни кулдириш жону дилим.

— Нечта телесериалда иштирок этгансиз?

— Тўққизта. Улардан бештасида бош ролларни ижро этганман.

— Артистлик фаолиятингиз қандай бошланган ўзи?

— Олти ёшлигимдаёқ артист бўлишни жуда ҳам хоҳлардим. Худога шукр, онам бу масалада мени қўллаб-қўлтиқлади. Кейинроқ мени театр мактабига топширди. Ўқиб юрганимда рекламаларда суратга тушдим. Сўнгроқ фотоновеллаларда суратга тушишни таклиф этишди. Биз ҳаммаси бўлиб 3000 фотоновелла яратганмиз. Шу тарзда мен артистлар билан, артистлик ҳаёти билан танишганман. Бир танишим, — у телевидениеда «Ярим тунги эстрада» дастурини олиб борарди — турмушга чиққач, ўрнига мени тавсия этди.

Теледастурни олиб борувчи сифатида мен дарҳол кўзга ташландим. Дарров фильмда суратга тушишга таклиф этишди. Роль кичкина эди. Лекин биринчи ҳақиқий ролим эди у. Кейин теленовеллага таклиф этишди. Азбаройи ҳаяжонланганимдан бутун теленовеллани ёдлаб олгандим. Суфлёрга ҳам ишонмовдим. Кетма-кет суратга тушавердим: «Мени ҳар қачон сев», «Жаннат изламоқ» кабиларда.

Валентин Пимштейннинг «Ёввойи» теленовелласида илк бор бош ролни ижро этдим. У Мексикада жуда катта довруғ қозонди. Ҳозиргача гапиришади. Кейин Пимштейн мени «Оддий Мария»га таклиф этди. Охирги ишим «Инжиқлик» теленовелласидаги бош ролим бўлди.

— Оламда бўлаётган тало-тўпалар сизни бефарқ қолдирмайди?

— Айтсам ишонмайсиз, мен газета, китоб ўқимайман. Фақат телевизорда янгиликларни эшитаман. Дунёни қандоқ хоҳласам шундоқ кўраман. Тўғри, ора-сира қўлимга газета ҳам тушиб қолади. Турли хил ёвузликларни ўқиб, ўзимдан кетиб қолай дейман.

— Ҳаётда сиз учун энг муҳими нимадан иборат?

— Соғлиқ, — энг муҳими. Кейин — онам. Кейин — ишим. Кейин — бошқа қолганлари. Соғ бўлсангиз оилангизда ҳам, ишингизда ҳам тинчлик бўлади, унум бўлади.

— Ажойиб эркак ҳақида қандай тасаввурдасиз?

— Энг ажойиб эркак — бу турмуш ўртоғим. У чекмайди, ичмайди, ўз ишини жуда яхши кўради. Унинг истеъдоди беқиёс. Ўзини намоён қилиш истаги кучли. Жуда ақлли, жуда ҳам одобли, тартибли. Ҳазил-мутойиба деса ўзини томдан ташлайди. Мени ҳам кулдиргани кулдирган. Барибир қанчалик буюк бўлмасин, оддийлигича қолган. Характерларимиз бир-биримизга жуда мос. Эрим — мен доим бирга бўлишни истайдиган эркак!

— Режаларингиз қандай Виктория?

— Театр билан яқинда гастролга жўнайман. Май — июнь ойларида янги теленовеллада суратга тушаман.

Ғолиб МИРЗО тайёрлади.

Одамзод яшаб турган курраи заминда жамоа бўлиб яшовчи, ўз хатти-ҳаракати билан ҳаммани ҳайратга солувчи чумолилар учрамайдиган жой бўлмаса керак. Улар бир ияда бир неча ўн мингтагача аҳил бўлиб ҳаёт кечиради. Ҳар бир ияда биттадан эркак (подшо), урғочи (малика) жинси бўлади. Улар фақат

** Табиатнинг қизиқ табиати*

ҚАНОТЛАРИНИ СИНДИРИБ УЯ ҚАЗИЙДИ

тухум қўйиш ва уядаги тартибни сақлаб туриш вазифасини бажаради. Чумоли уясида энг кўп сонни ишчи чумолилар ташкил этади. Оз миқдорда аскар чумолилар бўлиб, уяда яшовчи аъзоларни ташқи душмандан ҳимоя қилади. Ишчи чумолилар озиқ-овқат тўплаш, уя қазиш, уни таъмирлаш ишларини бажаради, ёш чумоли қуртларини тарбиялайди.

Аслида чумоли пардақанотли ҳашаротлар туркумига киради. Қанотли жинслар йилига бир марта, март ойи бошларида пайдо бўлади. Бутун йил давомида орзиқиб кутган қанотидан бир марта, яъни кўклам фаслида ҳавода ўзаро жуфтлашиш учун 1—2 соат мобайнида фойдаланади. Ерга тушгандан сўнг қанотларини синдириб, махсус уя қазиб, тупроқ остига тушиб кетади. Урғочи чумоли серпушт бўлиб, авлод қолдириш учун бир неча 10 минг тухум қўяди. Қизиғи шундаки, уруғланган тухумдан эркак ва урғочи чумоли, уруғланмаган тухумдан ишчи ва аскар чумолилар чиқади. Бундай қонуният фақат жамоа бўлиб яшовчи чумолиларга хосдир.

Чумолилар яхши тараққий этган оёқлари ёрдамида жуда тез ҳаракат қилади. Ҳисоб-китобларга қараганда улар 1 соатда 250 километр йўл босиши аниқланган. Бир ривоятда шундай дейилган: қадимда улуғ саркардалардан бири чумоли хатти-ҳаракатидан ўрнак олган экан. Қаттиқ жангларнинг бирида у ғалабага эриша олмабди. Жуда кўп ўйлаб, азият чекиб, чуқур хаёлга ботиб ўтирганда, кўзи пиёла ичига тушиб қолган чумолига тушибди. Чумоли пиёладан чиқиш учун тинмасдан ҳаракат қилмоқда экан. Саркарда чумоли ҳаракатига қараб, «ҳа, ноумидланиб ётишдан фойда йўқ, нафасни ростлаб, жангга отланиш керак» деган хулосага келибди. Тонг саҳарда жамики жангчиларини тўплаб, душманга тез-корлик билан тинмай ҳужумга ўтиб, ғалабага эришибди.

Чумолиларда яна бир қизиқ хусусият бор. Танаси шунча кичик бўлишига қарамасдан, махсус чумоли кислотасини ишлаб чиқарадиган бези бўлади.

Норқўзи ЭРГАШЕВ,
биология фанлари номзоди.

** Йиллар қатидаги сирлар*

«КИЧКИНА ШАҲЗОДА» ИЗИДАН

БОЛАЛИКДА жуда ҳам кўплаб мўъжизалар бўлади. Энг муҳими бу мўъжизалар доимо ҳаётда ҳамроҳ бўлади, сени яхшиликка ундайди, олға етаклайди. «Кичкина шаҳзода» эртак-қиссаси болаликнинг абадий ҳамроҳларидан биридир, У ҳар бир авлоднинг болалик чоғларининг ажралмас йўлдоши бўлиб яшаб келмоқда. Ушбу миттигина лекин ажойиб китобни граф Антуан Мари Роже де Сент — Эксперл ёзган. Ёзганда ҳам ўлимидан икки йил олдин, 1942 йил тугаллаган. 1943 йилда у китоб ҳолида чоп этилган. 1944 йил 31 июлда адиб ҳалок бўлган...

Сент — Экзюпери Американинг узоққа учувчи разведкачи-қирувчи «Лайтнинг» самолётининг учувчиси бўлган. У 1944 йилда ўзи туғилиб ўсган Франциянинг Лион шаҳрининг аэросуратларини олиш учун «Лайтнинг»да кўкка парвоз қилади. Бу унинг охирги парвози эканлигини ҳеч ким билмасди.

Графдан ажойиб хотиралар қолди. «Кичкина шаҳзода» эртак-қиссаси қолди. Кимга аталгани номаълум хатлари қолди. Ўзи ҳам улар билан руҳан барҳаёт. Лекин на қабри, на изи қолди...

Орадан 50 йил ўтган бўлса ҳам Сент — Экзюперини излаш давом этмоқда. Шампан винолари ишлаб чиқарадиган «Рёдерер» компанияси бу ишга бир неча миллион сўм ажратди. Ўз вақтида «Титаник» кемасининг қолдиқларини топган сув ости ғаввоси Жан Ру бу ишга астойдил бел боғлаган.

Жан Ру ўз ёрдамчилари билан Франциянинг курорт шаҳарчаси ҳисобланган Сан — Рафаэл шаҳарчаси яқинидаги Фаришталар қўлтиғини қаричма-қарич синчиклаб текшириб чиқди. Сент — Экзюпери бошқарган «Лайтнинг—Р—38» самолёти Ўрта денгизга туташ шу қўлтиқда мангу ором топган деган тахминлар бор эди. Лекин Жан Ру бирорта бир белги тополмади. Экспедиция ўз фаолиятини тўхтатди. Мулоҳазалар бошланди. Хўш, нима қилиш керак? Ҳаммасига қўл силташ керакми? Лекин Сент — Экзюпери ижодининг эҳтиросли мухлиси «Рёдерер» шампан компаниясининг президенти Жан — Клод Рузо: «Ҳеч нима топилмагани ҳам аниқ натижа-ку! Энди бошқа тахминларни излаймиз» деганда «Сент — Экзюпери дўстлари» жамияти аъзолари енгил тин олишди. Бунинг устига вазият жуда ҳам қулай эди. «Лайтнинг Р—38» самолётини излаш матбуот, радио, телевидение орқали мунтазам ёритилаётганди. Франциянинг XX асрдаги энг таниқли фарзандининг тақдири ҳеч кимни бефарқ қолдирмасди.

«Сент — Экзюпери дўстлари» жамиятига, «Рёдерер» шампан компаниясига хатлар дўлдай ёғила бошлади. Ҳаммасидан ҳам француз учувчиси Симон Буденинг рафиқасининг хати барчада ниҳоятда қаттиқ қизиқиш уйғотди. Унинг ёзишича уруш йиллари уларнинг уйи Жьен қўлтиғи соҳилларида бўлган экан. Бу бурноғи йилда (яъни 1992 йилда) қидирув ишлари олиб борилган ердан 60 километрча нарида эди.

Шундай қилиб 1944 йилда ёшгина бўлган, сувости овининг ашаддий ишқибози Буде хоним уйи яқинида сероб бўлган денгиз типратиконларини қувиб юрарди. Ов авжига чиққанда тўхтади: икки фюзеляжли самолёт ваҳиллаб келиб, унинг кўзи олдида сувга чўкиб кетди.

Ушбу жой авваллари сира ҳам синчиклаб текширилмаганди. Аввало уруш йиллари иттифоқдош қўшинлар ҳаво кучлари бу ерга бўлар-бўлмасга киролмасди. Чунки кучли ҳаво ҳужумидан ҳимояланиш нуқтасига эга бўлган немисларнинг ҳарбий-денгиз базаси шу ерда эди. Иккинчидан Жьен қўлтиғи Сент — Экзюперининг самолёти учиб ўтган йўналишдан сезиларли олисликда жойлашган эди.

«Сент — Экзюпери изидан» экспедицияси аъзолари кўнгли чироқдек равшан тортди. Яна муваффақиятга ишонч туғилди. Бунинг устига Фаришталар қўлтиғининг чуқурлиги 1 километр бўлса, Жьен қўлтиғининг сатҳи 100 метрдан чуқур эмас. Ҳатто ўз вақтида бу қўлтиқнинг сув ости харитаси ҳам тузилган экан.

Жан Ру тўпланган материалларни синчиклаб ўргана бошлади. Ниҳоят унга омад кулиб боқди. Ленталарнинг бирида самолётнинг соясини эслатувчи қора топилди.

Ғаввослар яна денгиз тубига шўнғидилар. Дастлаб эллик метрлар чамаси чуқурликда жуда ҳам занглаб кетган, америкаликлар ишлаб чиқарган самолётга тегишли деталлар топилди. Сўнг самолётнинг ўнг қанотининг изи тушиб қолган улкан пой қатлами ҳам топилди.

Яна бир муҳим далил қўлга киритилди. «Кичкина шаҳзода»нинг муаллифини излаш туфайли машҳур бўлиб қолган адмирал Фожернинг фикрича, у 1966 йилда Жьен қўлтиғида сузаётганда яшил брезентдан ишланган йўл халтасига дуч келган. Йўл халтасида у шу теварак-атрофнинг пластик харитасини (уларда ҳаво ҳужумига қарши немисларнинг ўт очиш нуқталари кўрсатилганди) рангли қаламлар бинафшаранг сиёҳда ёзилган хат (афсуски инсон қўли тегиши билан кўкунга айланиб кетди), миттигина шахматлар, сўнгра 1944 йил 31 июлда чиққан Корсика газетаси чиққанини ҳикоя қилиб берди. Афсуски халта қаерлардадир йўқолиб кетибди.

Ўзи билан бирга ҳеч нарса олмаслик ҳақидаги буйруққа эътибор қилмасдан Сант — Экзюпери ўзи билан бирга бамайлихотир йўл халтаси олган бўлиши мумкин.

Жьен қўлтиғида самолёт қолдиқларини излаш давом этмоқда. Унинг яна бир қанча изларини топиш мумкинлиги ҳозир аниқ бўлиб қолди. Бу қийин албатта. Жан Рунинг таъкидлашича қўлтиқда металлнинг коррозияланиши оддий денгиз сувидагига нисбатан тез бўлар экан. «Лайтнинг»нинг қолдиқлари топилганда ҳам уни сув остидан тортиб олиб бўлармикин?..

«Кичкина шаҳзода» ва Мари де Сент — Экзюпери. Икковини бир-биридан ажратиб бўлмайди. Сира ҳам. Чунки ўлмас китобнинг муаллифи кўкда ҳам, сув тубида ҳам эмас, балки миллионлаб мухлислар қалбида абадият топди. Шу онда адибнинг сўзлари қулоқлар остида жаранглаб кетгандек бўлади: «Одамларни ўнг ва чапларга, бакурларга ва бакур бўлмаганларга, ёвузларга ва олижаноблларга бўлиш мумкин. Лекин нима учун, нималар илинжида биз бир-биримизни ёмон кўришимиз керак? Ахир ҳаммамизнинг борар еримиз битта-ку!»

Мари Роже де Сент — Экзюпери... Тупроғинг енгил бўлсин, биродар!..

Турсун АБДУЛЛАЕВ.

** Бўш вақтингизда*

ТОПҚИРЛИГИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Қуйида таърифланган номларни шаклнинг «Тошкент» ёзувидаги катакларига белгиланган йўналишда ёзинг.

ЭНИГА: 1. Пойтахтимизнинг илк номларидан бири. 6. Кўкаламзорлаштириш пайтида экиладиган ўсимлик. 7. Янги ташкил этилган ижодий бирлашмалардан бири. 9. Йирик нашриёт-матбаа концерни. 16. Қадрдон пойтахтимизга қўшиб айтиладиган мўътабар сўз. 17. Республикамизда танилган чарм-атторлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш корхонаси. 18. Тошкентда 1913 йил ташкил этилган маданий-маърифий жамият. 19. Оммавий сайилларда арқон ва чиғириқлар ёрдамида ўтказиладиган томоша.

БУЙИГА: 2. Бўрижардан бошланувчи сув йўли. 3. Чочнинг IX—XII асрлардаги пойтахти номи. 7. Кўҳна Тошкентнинг тўрт даҳасидан бири. 5. Шоир, «Тошкент ирофи» ғазалининг муаллифи. 6. Шифобахш сув билан даволаш маскани. 8. Шаҳарнинг қадимий булоқларидан энг машҳури. 9. Тошкентда номи абадийлаштирилган Ҳиндистон давлат арбоби. 10. Шаҳарнинг жануби-шарқидаги турар жой маскани. 11. Йирик енгил саноат ишлаб чиқариш бирлашмаси. 12. Давлат арбоби Акмал Икромов яшаган пойтахтимиздаги маҳалла. 13. Муқимий театрида меҳнат қилган Ўзбекистон халқ ҳофизи. 14. Нашриётлардан бири. 15. Тошкент меҳмонхоналаридан бири.

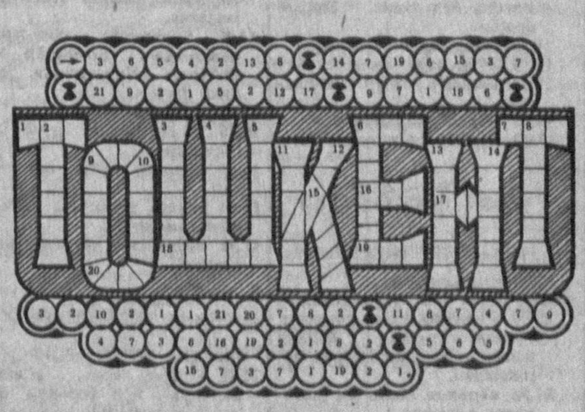

Энди қуйида таърифланган сўзларни топиб очқични ҳал этинг.

1. Андоқ бир шаҳарки жаннатмакондир,

Хижолатдин жаннат сийнаси қондир, — деб таъриф берган мумтоз шоир — 14, 6, 10, 7, 20, 10, 12.

2. Тошкент бозорларидан бири — 2, 10, 4, 7, 15.
3. Ўзбек шоири, журналист — 16, 6, 3, 21.

4. Юқори аниқлагичдаги асбоблар ва қурилмалар тажриба нусхаларини тайёрловчи бирлашма — 11, 3, 2, 19, 6, 13.

5. Ашула ва рақс дастаси — 5, 6, 8, 19, 7, 4.

6. Мамлакатимиз вилоятларидан бири номи билан аталувчи кўча — 17, 6, 1, 2, 18, 9.

Жавоблар асосида шакл айланмаларидаги рақамларни тааллуқли ҳарфлар билан алмаштириб муаммономани ҳал этинг. Бунда мумтоз шоир Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг пойтахтимиз ҳақидаги сўзлари аён бўлади.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ.

Ҳар тўғрида

Америкалик эр-хотин Денис ва Лу Карбон оилаларда бирваракайига беш фарзанд — уч қиз ва икки ўғил дунёга келди. Эгизаклар онасининг кўзи муддатидан уч ой олдин ёриган бўлсада, чақалоқларнинг барчаси соғ-саломат туғилди.

СУРАТДА: ушбу ғайритабиий воқеа муносабати билан ўтказилган матбуот йиғини чақалоқларни анча чарчатиб қўйди, фақатгина эркакларга хос матонат кўрсатган Брендонгина (ўнгдан иккинчи) бундан мустасно.

АП — РАТА — ТАСС сурати.

⊙

Ҳар йили Германиянинг Веймар шаҳридаги пиёз бозорида байрам тантаналари ўтказилади. 241-марта, анъанага кўра, танланган пиёз малакаси номига Катрин Фолке (чапда), саримсоқ пиёз малакаси номига Кристина Шмитц сазовор бўлди.

РАТА — ТАСС сурати.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 7. II

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Армонли дунё».
18.45 «Кўрикхона бўйлаб». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Эълонлар.
19.20 «Сато». Телефильм.
19.40 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Султонпошша Ўдаева куйлайди.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 «Эл манфаати йўлида».
21.20 «Искандар». Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
23.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 «Билиб қўйган яхши».
19.35 Бевосита мулоқот. Давлат солиқ қўмитаси ходимлари билан учрашув.
20.35 «Махфий агент». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якшанба». Ахборот публицистик кўрсатуви.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тингланг, томоша қилинг...».
9.40 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 34-серия.
10.10 «Россия истеъдодлари».
10.35 «Мавзу».
11.20 «Иқболи кулганда».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Гол».
* * *
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Тадбиркор».
16.20 Мультфильм.
16.30 «Янги номлар».
17.10 «Иқболи кулганда».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.30 «Гол».
19.05 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.15 «Протокол сатрларида».
19.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 34-серия.
19.55 «Биз». В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.30 М. Булгаков. «Кабала святош». А. Чехов номли Москва Бадиий академик театри фильм-спектаклининг премьераси.
00.05 «Спорт уик-энди».
00.20 «Мен сизга қўшиқ куйлаб бераман». Александр Галич.
00.50 Катталар учун мультфильм.
01.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 «730-формула».
8.00 «Репортёр».
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 Ҳужжатли экран. «Лев Толстой ҳақида сўз». 3-фильм.
9.50 «Ўз манзили».
10.20 «Янги чизиқ».
10.50 Мульти-пульти.
11.00 Хонаки экран. «Катта шаҳар чироқлари». Бадиий фильм.
12.30 «Бўйсунмас шоир хотираси». В. Висоцкий.
13.00 Эй-Би-Сининг дунё янгиликлари.
13.35 Телегазета.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 Кундузги сеанс. «Бор экан-да, йўқ экан». Бадиий фильм.
15.30 Февралдаги кинолар.
15.45 «Россияда бизнес».
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Бола тилидан».
17.00 «Қутқариш хизмати 911».
*
18.00 — 20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.10 Мульти-пульти.
20.25 «Ҳеч ким унутилмайди».
20.30 Душанба куни детектив. «Қирол треф». Бадиий фильм. «Эркюль Пуаро» сериалидан.
21.30 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.25 «Тафсилотлар».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.40 Спорт кўрсатуви.
22.45 «Ҳақиқат онлари».

Сешанба, 8. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 «Қандай бўлмасин». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистоннинг иқтисодий ва ижтимоий географияси.
11.00 «Асрлар оҳанги». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Камалак жилоси».
18.40 «Иқтисод сабоқлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Эълонлар.
19.20 «Гуллар юртининг дурдоналари». Телефильм.
19.30 «Навоий гулшани».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 «Барҳаёт наволар». Маъмуржон Узоқов.
22.10 «Плюшчихадаги «Уч терак» қаҳвахонаси». Бадиий фильм.
23.25 «Ўзбекистон» ахбороти.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 «Халқ саломатлиги йўлида».
«ОМАД» таништиради:
20.05 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки бадантарбия машқлари.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Қувноқ нотачалар».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.35 Николай Васильев куйлайди.
11.10 «Рок-сабоқ».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
* * *
14.00 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 1 ва 2-сериялар.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Тадбиркор».
16.10 «Иш».
16.20 «Менинг оилам ва бошқа жониворлар». Кўп серияли телефильм. 10-серия.
16.50 «Сеҳрли олам ёки Синема».
17.10 «Рок-сабоқ».
17.50 «Мулкдор алифбоси».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Парда ортида». Халқаро кўрсатув.
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.30 Режиссёр Л. Пчелкин фильмлари ретроспектив намойиши. «Ўғирлик». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида (22.45) — «Бомонд».
00.15 «Матбуот-экспресс».
00.25 Дунё шаҳарларининг тунги ҳаёти. «Варадеро».
01.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 «730-формула».
8.05 Ишбилармон кишилар даври.
8.35 «Хайрли тонг, Европа!».
9.05 Усталар. «Қайтиш».
* * *
12.05 Хонаки экран. «Уйим тўри — қалбим кўри». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 Санъаткор фильмлар жавонидан. Режиссёр Ю. Райзман. «Коммунист». Бадиий фильм.
15.50 «Параллеллар».
16.05 Эй-Би-Сининг дунё янгиликлари.
16.35 Болалар учун янгиликлар.
16.50 «Рост» студияси. «Кимнинг томони!».
17.20 «Шунчаки дўстлар фестивали».
*
18.00 — 20.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 277-серия.
20.55 «Энг соддаси».
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.25 «Тафсилотлар».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.40 Спорт кўрсатуви.
22.45 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
23.15 «Жаноблар — ўртоқлар».
23.35 Криминал хабарлар экрани.
23.45 «Жонли афиша».

Чоршанба, 9. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 Республика газеталарининг шарҳи.
9.25 «Эй, ковбойлар». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.15 «Чотқол тизмаларида». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Физика. Ёруғликнинг квант назарияси.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Муниса рақслари».
18.30 Солиқ инспекцияси фаолиятидан.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Эълонлар.
19.20 Мусиқий дақиқалар.
19.35 Премьера олдидан. «Қариб қуйилмаган...» фильми ҳақида.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 Тадбиркор минбари.
21.35 «Назм ва наво». Навоий лирикаси.
22.35 «Ўзбекистон» ахбороти.
22.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 «02» тўлқинида».
19.35 «Спринт».
19.55 «Шаҳар юмушлари».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки бадантарбия машқлари.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.20 «Джэм».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
* * *
14.30 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 3-серия.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Тадбиркор».
16.20 Мультфильм.
16.50 «Джэм».
17.20 «700-клуб».
17.50 «СБ» жумбоғи».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Тун. Кўча. Фонарь...». В. Молчановнинг муаллифлик кўрсатуви.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.30 1994 йил қўшиқлари.
22.25 Актёрлар ва тақдирлар. «Малиновкада тўй». Бадиий фильм.
00.15 «Матбуот-экспресс».
00.25 «Оқ ва қора». Мусиқа санъати тарихидан. Кўрсатувни М. Таривердиев олиб боради.
01.00 Янгиликлар.
01.35 «MTV».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан чоршанба, 9 февраль куни «Дубль IV» кўрсатувлари соат 14.00 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.00 «Дунё аёллари». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 8-серия.
14.30 Актёр кинотеатри. В. Лановой. «Анна Каренина». Бадиий фильм. 1-серия.
15.45 «Янги чизиқ».
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси.
17.15 «Катта хоккей».
17.45 Концерт.
*
18.00 — 20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.10 Мульти-пульти.
20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 278-серия.
21.15 «Ностальжи» — барча авлодлар мусиқаси».
21.45 Криминал хабарлар экрани.
21.55 Спорт кўрсатуви.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.25 «Тафсилотлар».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.40 «60 дақиқа». Си-Би-Эс ва Россия телевидениеларининг кўрсатуви.

Пайшанба, 10. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 «Яшил қарағайлар сири». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбек адабиёти.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Таълим ва ислоҳот».
18.40 «Рамазон муборак!».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Эълонлар.
19.20 «Дадил одимлар». Телевизион киножурнал.
19.30 «Хотира». Ўзбекистон халқ рассоми М. Мусаев.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 Бевосита мулоқот.
21.50 Рақслар гулдастаси.
22.20 «Учрашув». Ўзбекистон халқ шоираси Ҳалима Худойбердиева.
23.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 «Тошкент оқшомлари».
20.45 «Пульс». Хабарлар.
«ОМАД» таништиради:
21.05 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки бадантарбия машқлари.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Қаҳрамонининг даврларга саёҳати.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 М. Пятницкий номли Давлат академик рус халқ хорининг концерти.
11.00 «Шаҳар этюди». Телефильм.
11.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
* * *
14.30 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 4-серия.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Тадбиркор».
16.20 Мультфильм.
16.45 Кубань «Казачья вольница» ансамблининг концерти.
17.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Лабиринт».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.00 «Федерико Феллини».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 29-серия.
22.35 «50х50» телетомошаси.
23.50 «Матбуот-экспресс».
24.00 Футбол. Уэмбли сари йўл.
01.00 Янгиликлар.
01.35 «Авто-шоу».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 «730-формула».
8.00 «Сигнал».
8.25 «Ишбилармон кишилар даври».
8.50 «Кетдик».
9.00 «Янги чизиқ».
* * *
11.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 278-серия.
12.45 «Параллеллар».
13.00 Эй-Би-Сининг дунё янгиликлари.
13.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.50 «Оддий кунлар».
14.35 Актёр кинотеатри. В. Лановой. «Анна Каренина». Бадиий фильм. 2-серия.
15.45 А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 5-боб. С. Юрский ўқийди.
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Менинг Пушкиним».
17.10 «Янги чизиқ».
*
18.00 — 20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 Мульти-пульти.
20.10 «Ҳар бир кун байрам».
20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 279-серия.
21.10 «Ўз-ўзига режиссёр».
21.40 Россия Федерацияси Олий суди залидан.
21.55 Спорт кўрсатуви.
*
23.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.25 «Тафсилотлар».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.40 Янги йил аттракциони-94».

Жума, 11. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 «Шум бола». Бадиий фильм.
10.40 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.
11.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ғазалхон ёшлигим».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Эълонлар.
19.20 «Ишбилармон».
19.35 «Одобнома».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
21.30 «Таниш чеҳралар». Кинокўрсатув.
22.40 «Ўзбекистон» ахбороти.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 «Ватаним маним...». Адабий композиция.
19.45 Болалар учун фильм. «Кўзойнакли бола».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 «Қизил қор ёққанда». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки бадантарбия машқлари.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Соатлар бонг урганда». Бадиий фильм.
10.50 «Воронеж қизлари». Концерт.
11.20 «Америка М. Таратута билан».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Тадбиркор».
15.55 «Бизнес-класс».
16.10 Халқ оҳанглари.
16.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Соатлар бонг урганда». Бадиий фильм.
17.50 «Мулкдор алифбоси».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Маданият янгиликлари.
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.30 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 30-серия.
22.30 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
22.50 «Премьерадан сўнг». П. Штайн.
23.20 «Матбуот-экспресс».
23.30 «Академия». Дам олиш кўрсатуви.
24.00 «Музобоз».
00.40 «Х» программаси.
01.00 Янгиликлар.
01.35 «Обоз» майдончаси». Сергей Крылов.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 «730-формула».
8.00 «Динозаврга айланмайлик».
8.20 «Ишбилармон кишилар даври».
8.50 «Кетдик».
9.00 А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 6-боб. С. Юрский ўқийди.
9.30 «Ўз манзили».
10.00 «Янги чизиқ».
10.30 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 279-серия.
11.20 «Эрон: ўтмиши, бугунги куни ва келажаги».
11.50 «Россияда бизнес».
12.20 «Ҳали англанмаган коинот».
12.55 Телегазета.
13.00 Эй-Би-Сининг дунё янгиликлари.
13.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.50 Россия телевизион театри. Ж. Сименон. «Асл моҳиятигача». 1 ва 2-қисмлар.
15.45 Жума кунлари Дисней. «Малика Бугеди». Бадиий фильм. 1-серия.
16.35 Болалар учун янгиликлар.
16.50 «Янги чизиқ».
17.35 «Видеошеърият». Н. Горбаневская.
17.50 Спорт кўрсатуви.
*
18.00 — 20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 «Россия давлатининг герби». Ҳужжатли фильм.
20.30 Телеэкранда премьера. «Эшафот бўйлаб сайр». Бадиий фильм.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.25 «Тафсилотлар».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.40 Киномарафон. «Иван Грозний». Бадиий фильм. «Тарих саҳифалари» туркумидан. 1-серия.

Шанба, 12. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 Республика газеталарининг шарҳи.
9.25 «Ҳур қиз». Бадиий фильм.
10.55 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.25 «Кичик корхоналар истиқболи».
11.55 Республикада хизмат кўрсатган артист А. Абдуқодиров ижросида Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.
12.25 «Ёшлик» студияси. «Истеъдод кўриги».
13.05 «Цирк! Цирк! Цирк!».
13.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Сирли сандиқ».
18.50 Шеърият дақиқалари.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Жаҳон спорти янгиликлари.
19.30 Телевизион миниатюралар театри.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 Халқаро шарҳловчилар даврасида.
21.20 Мумтоз мусиқа кечаси.
22.20 «Ўзбекистон» ахбороти.
22.40 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.15 Болалар учун. «Табассум».
19.55 «Рақс соҳибаси». Фильм-концерт.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.50 «Комария йили». Корейс халқининг миллий байрамига бағишланган кўрсатув.

● «ОРБИТА IV»

6.45, 8.30, 15.20, 22.25 — Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки бадантарбия машқлари.
7.00 Мультфильм.
7.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.35 «Майдан» ёшлар фольклор ансамблининг чиқиши.
9.05 «Марафон-15» таништиради...
9.40 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
11.05 «Тонгги почта».
11.35 «СМАК».
11.50 «Тиббиёт ҳамма учун».
12.25 «Тилпаранг булут тунлаб қолди». А. Приставкин.
13.05 «Экстро-НУЖ».
13.35 Ҳаёт ва сиёсат. «Россия — Буюк Британия: ҳамкорлик қирралари».
14.05 Мультфильм.
14.20 «Ҳайвонот оламида».
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи — Узунпайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 21-серия.
15.55 Дизайнерлар ва мусаввир-модельерларнинг халқаро телефестивали.
16.10 «Пародиялар оламида».
16.45 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Хоккей. Финляндия — Чехия терма командалари. 2 ва 3-даврлар. Лиллехаммердан олиб кўрсатилади.
18.30 «Миниатюра».
18.45 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Қойилмақом жуфтлик». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
19.35 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 XVII қишки олимпиада ўйинларининг тантанали очилиши. Лиллехаммердан олиб кўрсатилади.
22.05 Янгиликлар.
22.35 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Денгиз ҳам ҳикоя қилади». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
23.25 «Матбуот-экспресс».
23.35 Т. Гвердцителининг ижодий кечаси.
01.00 Янгиликлар.
01.35 «Ҳаммаси қайта бошидан». Вадим Казаченко ҳикоя қилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
9.25 «Мегаполис».
9.55 «Сиз яратган боғ».
10.25 «Рост» студияси.
*
10.55 — 14.00
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
10.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.05 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўллари».
11.40 «Чинсэн» (корейс тилида).
12.15 «Жаҳон ва биз».
12.55 «Рангинкамон» (тожик тилида).
13.40 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.20 Киномарафон. М. Горький номли студия фильмлари. «Комиссар».
16.20 «Навқирон Россия». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 2-серия.
17.15 «Оқ ва қора».
17.45 Спорт кўрсатуви.
17.50 «Экспомарказ» таништиради.
*
18.00 — 20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 «Бола тилидан».
20.30 Киномарафон. «Иван Грозний». Бадиий фильм. «Тарих саҳифалари» туркумидан. 2-серия.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 «Репортёр».
22.45 «К-2» таништиради: «Америка юлдузлари».
23.15 «А» программаси.

Якшанба, 13. II

● ЎзТВ I

7.00—9.10 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.10 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 53—54-сериялар.
10.40 Болалар учун. «Биргаликда куйлаймиз».
11.10 Инглиз тили.
11.40 Телевизион миниатюралар театри.
12.25 Мактаб ўқувчилари учун. «Яшил чироқ».
13.25 «Қишлоқ ҳаёти». Публицистик кўрсатув.
14.25 «Вобкентлик хонанда». Фильм-концерт.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Қўнғироқча».
18.30 «Ўзбекона лутф».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.50 Дам олиш концерти.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Кино усталари». Радж Капур.
21.50 «Театрлаштирилган томоша».
23.00 «Ҳафтанома».
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
17.00 «Мультфейерверк».
17.25 «Курьер».
17.40 «Турли икир-чикирлар».
17.55 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.05 «Совға».
18.30 «Даракчи».
18.40 Эълонлар.
18.45 «Видео-О».
20.30 «Курьер».
20.45 «Юлдузли осмон».
21.00 «Юлдузлар жилоси».
21.15 «Даракчи».
21.25 Эълонлар.
21.30 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.15 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки бадантарбия машқлари.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Телесеренада».
9.00 «Арт-курьер».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Полигон».
10.30 «Спортлото».
10.45 «Ҳамма уйдалигида».
11.15 «Тонг юлдузи».
12.05 «Марафон-15».
11.45 «Саёҳатчилар клуби».
13.30 «Провинция».
«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:
14.00 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
*
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Станица» фольклор ансамблининг концерти (Волгоград шаҳри).
15.40 Мультфильмлар премьераси: «Мушук Феликс», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
16.35 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.40 «Панорама». Халқаро кўрсатув.
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.00 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Чана спорти. Иккиликлар. Эркаклар. Лиллехаммердан кўрсатилади.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Ўтроқ халқлар йили» кинофестивали.
19.30 «Орзулар вокзали». Ю. Башмет.
20.20 «Тартюф». Телевизион бадиий фильм премьераси.
22.00 «Якшанба». Ахборот публицистик кўрсатуви.
22.45 «Россия тароналари». Халқ қўшиқлари ижрочиларининг Бутунроссия телерадиотанловининг ёпилишига бағишланган концерт.
00.15 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Хоккей. Швеция — Словакия терма командалари. 2-ва 3-даврлар. Лиллехаммердан кўрсатилади. Танаффус пайтида (00.55) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
9.30 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Хоккей. Россия — Норвегия. Лиллехаммердан кўрсатилади.
12.00 «Аты-баты...».
12.30 «Чемпионлар учун нонушта».
13.00 «Рост» студияси.
*
13.30 — 16.20
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
13.30 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.40 «Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда».
14.10 «Замандас» (қозоқ тилида).
14.50 «Бизнен мирас» (татар тилида).
15.25 «Дилга яқин қўшиқлар». Мусиқий кўрсатув.
16.00 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.20 «Здоровье».
16.50 «Кесиб ташламанг...».
17.05 «Изабель». Дам олиш викторинаси.
17.55 Диснейнинг сеҳрли олами. «Гуфи ва унинг командаси», «Қора плашч».
18.55 «Катта хоккей».
19.30 «Оқ қарға».
20.15 «Ҳар бир кун байрам».
*
20.25 — 22.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Ксюша ҳузурида».
22.55 Си-Би-Эс кинотеатри. «Адолатнинг кўзи кўр». Бадиий фильм.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитатида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 3 босма табоқ. Офсет. Қоғоз бичими А — 2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 12.10.

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г—743. 14876 нусхада.

123456